

INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

“Hotfulla” transkvinnor och “dumma” barn

- en diskursanalys om kategoriseringen av transpersoner i svenska debatter

SQ4562, Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15 hp
Scientific Work in Social Work, 15 higher education
credits

Kandidatnivå

Termin HT 2020

Författare: Adam Bratel & Filip Orrhult

Handledare: Hanna Wikström

Antal ord: 21 485

Abstract

Titel: "Hotfulla" transkvinnor och "dumma" barn - en diskursanalys om kategoriseringen av transpersoner i svenska debatter

Författare: Adam Bratel & Filip Orrhult

Handledare: Hanna Wikström

Uppsatsens syfte är att problematisera diskurser och kategoriseringar i debatter kring temat trans i Sverige. Författarna har analyserat hur problem konstrueras och framställs i de analyserade debatterna och vilka grundläggande antaganden som finns bakom problemdefinitionerna. Även de effekter som kan komma av problemdefinitionerna är av intresse för studien. Fokus riktas också mot vilka röster som hörs i respektive debatter. Analysen grundade sig på empiriskt material bestående av tre mediala debatter som berör temat trans under perioden 2018-2020. Utgångspunkten för studien var en socialkonstruktionistisk ansats med diskursanalys som både teoretiskt och analytiskt verktyg. Fyra övergripande diskurser framkom i empirin - den medicinsk-psykiatriska diskursen, den biologiska diskursen, att rädda barn-diskursen samt queer-diskursen. Dels gick det att se hur vissa förespråkade en reglering av och inskränkning på unga transpersoners rätt till könsbekräftande vård. Därtill fanns en dominerande föreställning av de binära könskategorierna - man och kvinna - biologiskt givna. Vidare framkom en syn på transidentiteter hos barn och unga som kopplade till psykisk ohälsa och neuropsykiatriska diagnoser, samt ungas oförmåga till att ta rationella beslut gällande sina egna könsidentiteter. Vi fann också att vissa debattörer ansåg att den feministiska kampen bör separeras från transrörelsen. Transkvinnor sågs här som ett hot mot cis-kvinnor och deras separatistiska rum. Det uttalades av vissa debattörer en rädsla för att inkluderandet av transpersoners rättigheter kan komma att radera den progression som kvinnorättsrörelsen uppnått historiskt. Ett mer alternativt och flytande sätt att se på kön erbjöds dock av vissa debattörer. Detta var dock överlag underrepresenterat i det empiriska materialet. Ett genomgående mönster i det analyserade materialet var avsaknaden av transpersoners egna röster och utlåtanden.

Nyckelord: diskursanalys, trans, transpersoner, könsidentitet, kategorisering

This page is left intentionally blank.

Innehållsförteckning

Förord

1. Inledning	1
1.1. Syfte och frågeställningar	3
1.2 Relevans för Socialt arbete	4
1.3 Uppsatsens disposition	4
2. Bakgrund	5
2.1 Vad är trans?	5
2.2 Cis	6
2.3 Könsdysfori	6
2.4 Juridiskt kön	7
2.5 Transition, social övergång & könsbekräftande behandling	7
3. Tidigare forskning	8
3.1 Vetenskapliga artiklar och forskning i en svensk kontext	8
3.1.1 <i>Representations of Trans people in Swedish Newspapers</i>	9
3.1.2 <i>Kroppslinjer - Kön, transsexualism och kropp i berättelser om könskorrigering</i>	9
3.1.3 <i>Developing an authentic sex: Deconstructing developmental-psychological discourses of transgenderism in a clinical setting</i>	10
3.2. Forskning i en internationell kontext	11
3.2.1 <i>(De)trans visibility: moral panic in mainstream media reports on de/retransition</i>	11
3.2.2 <i>For Fun: (De) Humanizing Gisberta - The Violence of Binary Gender Social Representation</i>	12
3.2.3 <i>Fixing Gwen</i>	12
4. Teoretiskt ramverk, begrepp och analytiska verktyg	13
4.1 Konstruktionism	13
4.1.2 <i>Dikotomier</i>	15
4.1.3 <i>Normalitet</i>	15
4.2 Claims & claims-making	16
4.2.1 <i>Constructing extreme consequences</i>	17
4.2.2 <i>Constructing simple diagnostic frames</i>	17
4.2.3 <i>Piggybacking</i>	17
4.2.4 <i>Constructing motivational frames appealing to emotion</i>	18
4.3 En kort översikt om forskning rörande barns delaktighet	18
4.3.1 <i>Delaktighet - på barns villkor?</i>	18
4.4 Diskursanalys - en övergripande introduktion över ansatsen	19
4.4.1 <i>Kritisk diskursanalys</i>	20
4.4.2 <i>WPR-ansatsen</i>	21
4.4.3 <i>Kritik mot diskursanalys</i>	22
5. Metod och metodologiska överväganden	23

5.1 Urval, avgränsning och tillvägagångssätt för insamling av empirisk data	23
5.2 Tillvägagångssätt för analys av empiri	25
5.3 Studiens tillförlitlighet och äkthet	26
5.4 Förförståelse för det undersökta ämnet	27
5.5 Forskningsetiska överväganden	28
5.6 Arbetsfördelning	30
6. Resultat och analys	30
6.1 Medicinsk-psykiatriska diskursen och tillgång till vård	31
6.1.1 <i>Problemdefinition: Icke-vetenskapliga behandlingar & experiment</i>	31
6.1.2 <i>Diskursiva antaganden: Neuropsykiatriska diagnoser & “psykologisk smitta”</i>	33
6.1.3 <i>Vad problematiseras inte: Den lyckade behandlingen & lidandet utan den?</i>	36
6.1.4 <i>Effekter: Den patologiserade könsidentiteten</i>	38
6.2 Biologistiska diskursen	39
6.2.1 <i>Problemdefinition: Separatistiska rum & “hotfulla” transkvinnor</i>	39
6.2.2 <i>Diskursiva antaganden: Orubbliga kön & “född i fel kropp”</i>	42
6.2.3 <i>Vad problematiseras inte: Privilegerade cis-kvinnor</i>	44
6.2.4 <i>Effekter: Upprätthållandet av könsnormer</i>	45
6.3 Att rädda barn-diskursen	45
6.3.1 <i>Problemdefinition: Det vårdslösa barnet</i>	46
6.3.2 <i>Diskursiva antaganden: Den rationella vuxna</i>	47
6.3.3 <i>Vad problematiseras inte: Det kompetenta barnet</i>	48
6.3.4 <i>Effekter: Det fortsatt vårdslösa barnet</i>	49
6.4 Queer-diskursen	49
6.4.1 <i>Problemdefinition: Radikalfeminism & transfobi</i>	49
6.4.2 <i>Diskursiva antaganden: Performativa kön</i>	50
6.4.3 <i>Effekter: Det utopiska samförståndet eller uppluckrandet av kön</i>	52
7. Avslutande diskussion	53
Referenslista	57

Förord

Tack! Vi vill börja med att tacka vår stöttande och sylvassa handledare - Hanna Wikström. Vilken kunskap och bra feedback vi fått utav dig. Det tog tid för oss att få en handledare överhuvudtaget, men det var värt väntan i slutändan.

Skrivandeprocessen under denna höst har varit både lärorik, prövande och rolig. Vi har lärt oss mycket om det undersökta ämnet och hoppas kunna dela med oss av dessa nyvunna kunskaper till våra medmänniskor, då vi finner det viktigt att sprida större medvetenhet kring ämnet trans.

Göteborg, 30 november 2020

Adam & Filip

1. Inledning

If sex isn't real, there's no same-sex attraction. If sex isn't real, the lived reality of women globally is erased. I know and love trans people, but erasing the concept of sex removes the ability of many to meaningfully discuss their lives. It isn't hate to speak the truth. (Rowling, 2020a).

Samtidigt som vi skriver denna uppsats pågår en debatt kring transpersoner och trans, både inom Sverige och i andra länder såsom Storbritannien och USA. Det går att se kopplingar mellan dessa offentliga debatter. Vi uppmärksammar att det under sommaren och hösten 2020 har pågått en intensiv diskussion rörande transpersoner. Diskussionen tog avstamp i bland annat författaren J.K. Rowlings uttalanden på Twitter. Det hela inleddes med att Rowling irriterat uppmärksammade att begreppet kvinna inte används i relation till menstruation i en artikel. Nedan följer hennes första tweet gällande just detta.

'People who menstruate.' I'm sure there used to be a word for those people. Someone help me out. Wumben? Wimpund? Woomud? (Rowling, 2020b).

Dessa tweets publicerade på det sociala nätverket twitter föranledde vad som kom att bli en större debatt gällande transpersoner, feminism, genus och biologiskt kön, vilket diskuterades i relation till transpersoners rättigheter. Uttalandena ledde till starka reaktioner från såväl cispersoner som transpersoner, kändisar som fans (Longeretta, 2020). I diskussionen formades två tydliga läger; de som höll Rowling om ryggen (Svenska Dagbladet, 2020) och de som tydligt tog avstånd (Dagens Nyheter, 2020). Somliga höll med Rowlings uttalanden samt åberopade yttrandefrihet och samtidens lättkränkhet. Något som även yttrades från detta 'läger' i debatten var att kritiken mot Rowling är ett uttryck för kvinnohat. Andra visade istället sin solidaritet med transrörelsen och alla människors lika rättigheter.

Det senaste decenniet går det att se en ökning av det utrymme transfrågor har fått medialt, men också inom forskning. Forskningen har däremot fokuserat på en annan aspekt inom ämnet. Det forskningen inriktat sig på är att det globalt skett en ökning gällande personer som söker könsbekräftande behandling. Olika försök att förklara denna ökning har gjorts. Till exempel har läkaren och forskaren Lisa Littman formulerat teorin Rapid-Onset Gender Dysphoria (ROGD). ROGD beskrivs utifrån Littman (2018) som en social smitta där

ungdomar “upptäcker” sin transidentitet under sina tidiga tonår. Littmans artikel *Parent reports of adolescents and young adults perceived to show signs of a rapid onset of gender dysphoria* (2018) baseras på en undersökning av föräldrars upplevelse rörande att deras barn plötsligt uppvisar en transidentitet utan förvarning under eller efter puberteten. Enligt studien så uppstod dessa transidentiteter genom ökat användande av sociala medier samt genom inflytande från sociala grupperingar där flera ungdomar inom samma tidsram kommit ut som trans (Littman, 2018). Publiceringen av studien ledde till motreaktioner och kritik av hur studien utförts metodologiskt, termen Rapid-Onset Gender Dysphoria bedömdes också vara patologiserande och bidra till negativa konsekvenser för unga transpersoner (Restar, 2019; Brandelli Costa, 2019).

Både diskussionen rörande J.K. Rowlings uttalanden och forskning kring den ökning av personer som söker könsbekräftande behandling går att koppla till debatter som förs inom en svensk kontext. Exempelvis har det i år förts en debatt med uttalanden från den radikalfeministiska nättidningen *Gardet* i relation till trans. Nedan vill vi visa på, ett i vårt tycke, tongivande citat taget från *Gardet* som i likhet med Rowlings tweets fokuserar på feminism och kön;

Om vi ignorerar kön, ignorerar vi ojämlikhet (Gardet, 2020a).

Diskussionen rörande trans, feminism, genus och kön har haft stort i den offentliga debatten i Sverige, vilket lett till starka känslouttryck och meningsskiljaktigheter i frågor som rör trans. Även i linje med den observerade ökningen av transpersoner som söker könsbekräftande behandling globalt går det att se dessa tendenser i Sverige. Mer specifikt har det sedan 2012 skett en faktisk ökning av vad personer som söker till könsbekräftande behandling i Sverige. I synnerhet syns ökningen bland unga och de som vid födseln tilldelats en kvinnlig könsidentitet (Frisén, Rydelius & Söder, 2017). Vidare har även teorin ROGD tagit plats inom svenska mediala debatter rörande transpersoner och transvård. Det vi finner intressant är hur dessa debatter är en del i processer som konstruerar begreppet trans och transpersoner. De debatter som vi har noterat rörande trans och transpersoner kan förstås ha olika diskursiva logiker. Till exempel om det rör sig om att värna om kvinnors rättigheter och feministisk kamp, till skillnad från den mer medicinska debatten kring ROGD där tonvikt ligger vid att diskutera könsbekräftande behandling för transpersoner - i synnerhet unga sådana. Vare sig det handlar om att skydda de binära könsrollerna eller om det handlar om att

reglera tillgänglighet och utbud av vård för transpersoner kommer uttalandena att kategorisera och konstruera begreppet trans och transpersoner på specifika sätt. Vi ämnar i denna uppsats att undersöka de konstruktioner och kategoriseringar som kommer till uttryck i debatter om trans i Sverige. Vi tycker oss se hur dessa exempel även belyser hur diskussionerna förs med utgångspunkt i olika logiker. Logiker använder vi i syfte att beskriva hur debatterna, trots att de behandlar samma övergripande tema - trans, har olika agendor och utgångspunkter för sina uttalanden. Vidare kommer vi även söka analysera dessa.

Sättet dessa debatter förs på samt språkbruket som används bidrar till olika definitioner av vad som anses vara problematiskt gällande trans och transpersoners rättigheter. Vi tycker oss uppfatta olika perspektiv på vad som ens uppfattas vara ett problem, vad själva problemet består i och exempel på hur detta problem lämpligen bör lösas (Bacchi, 2009; Loseke, 2003). Exempelvis går det att skönja olika utgångspunkter för huruvida transrörelsen bör få utökade rättigheter eller få sina rättigheter inskränkta. Vissa debatterar kring tillgängligheten till transvård i relation till ålder och mognad. Andra diskuterar kvinnors rättigheter i förhållande till transfrågor. Mot bakgrund av detta vill vi undersöka debatter i Sverige som alla berör temat trans, där vi riktat in oss på tre olika debatter under perioden 2018-2020. För att undersöka debatternas logiker ämnar vi använda oss utav diskursanalys. Med utgångspunkt i den kritiska teoribildning vi använder oss av ämnar vi synliggöra och problematisera hur olika diskurser och medföljande kategoriseringar kan bidra till verkliga konsekvenser i människors liv.

1.1. Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att problematisera logiker, kategoriseringar och diskursiva grupperingar i debatter om trans i Sverige, samt att analysera vilka eventuella konsekvenser som kan komma av detta. Vår analys utgår ifrån en undersökning av tre olika debatter gällande trans och transpersoner i Sverige.

Frågeställningar:

1. Hur definieras “problemet” inom debatterna?
2. Hur kategoriseras trans och transpersoner i debattartiklarna, och hur relateras det till föreställningar kring genus och ålder?
3. Vilka röster hörs i debattartiklarna och hur legitimerar dom sitt talutrymme?

4. Vilka konsekvenser kan komma av problemrepresentationen och kategoriseringarna som formuleras i debatterna?

1.2 Relevans för Socialt arbete

Under utbildningens gång på socionomprogrammet har vi fått kunskap och inblick i vidden av socialt arbete. Dels som profession, men också som forskarfält. Akademikerförbundet SSR yrkar för att socialt arbete är en profession som ska verka för social förändring, mänskliga rättigheter och empowerment (SSR, 2017:7). Vidare pekar Van Dijk (1993:249f) på vikten av att undersöka hur språkbruk och kulturella uppfattningar kan bidra till upprätthållandet av social ojämlikhet kopplat till maktstrukturer i samhället. Vi finner därför vår studie ha mycket stor relevans för socialt arbete. Uppsatsens själva grundtanke är att kritiskt problematisera diskriminerande diskursiva språkbruk i förhållande till transpersoner. En till viktig aspekt inom det sociala arbetets fält är att värna om alla människors rättigheter oavsett könsidentitet, ålder, etnicitet, klass, sexualitet och funktion (ibid). Uppsatsen kommer i stor utsträckning använda sig av en diskursanalytisk ansats, såväl som en kritiskt diskursanalytisk sådan. I enlighet med Paltridge (2012:2) är vi intresserade av att analysera konsekvenser av språkbruk avseende en marginaliserad grupp utifrån kulturella uppfattningar kring hur denna grupp begripliggörs och konstrueras genom språk och text. Därtill är också just media en viktig faktor vid reproduktionen av makt och diskriminerande språkbruk (Van Dijk, 1993:265).

Med detta sagt vill vi peka på att debatter inte förs i ett vakuum. Vi menar att de syftar till att påverka opinion och påverka samhället - både genom att hindra eller yrka för förändringar i samhället. Därmed kan dessa debatter leda till verkliga konsekvenser för människors liv. Vi menar att denna uppsats i och med sin kritiska ansats kopplat till språkanvändning och makt är av relevans för socialt arbete. Utifrån den kunskap som vi tillförskansat oss genom utbildningen kan vi utgå ifrån att transpersoner som grupp stigmatiserade och utsatta för strukturellt förtryck i samhället. Vi har bara funnit en vetenskaplig artikel som med en diskursanalys undersöker medias framställning av transpersoner i en svensk kontext. Därmed vill vi understryka att det finns behov av ytterligare forskning kring ovan nämnda tema.

1.3 Uppsatsens disposition

I de ovanstående avsnitten har vi formulerat och presenterat syfte, frågeställningar och denna studies relevans för det sociala arbetets fält. I bakgrundsavsnittet förser vi läsaren med

begrepp som vidare i studien är nödvändiga att känna till för att kunna ta del av den information som fortlöpande beskrivs i uppsatsen. Vidare kommer tidigare forskning som är relevant för denna studie presenteras, bland annat forskning kring temat trans och tidigare genomförda diskursanalyser som belyser framställningen av transpersoner i media, både inom en svensk och internationell kontext. I avsnittet teoretiskt ramverk och begrepp, metod och metodologiska överväganden presenteras de teoretiska analysverktyg och metoder som vi använt oss i studien vid såväl analys som resultat. Diskursanalys är ett omfattande inslag och används både som ett analysverktyg att applicera på vår empiriska data och som ett metodologisk redskap. Vidare analyseras och redogörs det för den valda empirin inom avsnittet resultat och analys. Därefter följer en avslutande diskussion. I detta avsnitt sammanfattar vi kort våra slutsatser, varpå vi sedan diskuterar mer fritt kring slutsatserna som ett underlag för framtida studier. Referenslista avslutar studien och redogör för alla de källor som använts under uppsatsens gång.

2. Bakgrund

Det har sedan 1972 varit möjligt att ändra juridiskt kön med behandling i form av kirurgiska ingrepp och hormonbehandling i Sverige. Sverige var också det första land i världen som erbjöd detta. 2009 lägger Sverige till könsöverskridande identitet som diskrimineringsgrund, vilket inkluderar transpersoner i den svenska diskrimineringslagstiftningen. Fram till 2013 var det enligt svensk lag ett krav att den som önskar ändra juridiskt kön och genomgå könsbekräftande behandling också skulle tvångssteriliseras. Efter en långtgående process kom kammarrätten 2012 fram till att detta krav strider mot såväl svensk grundlag som Europakonventionen (Arbetsmarknadsdepartementet, 2018). Vi kommer som följer i detta kapitel lyfta ett antal viktiga begrepp, vilka kommer användas genomgående i uppsatsen. I uppsatsen så berörs begrepp såsom trans, könsidentitetsstörning, könsdysfori och könsbekräftande behandling. Det är av vikt att definiera dessa begrepp, dels för att informera och underlätta för läsaren, men också för att erbjuda vidare förståelse för personer som på förhand redan har en förgivettagen uppfattning kring nämnda begrepp.

2.1 Vad är trans?

Enligt förbundet Transammans så kan ordet transperson förstås som ett paraplybegrepp över flera olika typer av könsidentiteter. Transammans är ett förbund för transpersoner och deras

anhöriga. Förbundet jobbar aktivt för att samhället skall bli mer inkluderande överlag, men har sitt huvudsakliga fokus på rättighetsarbete kopplat till könsidentitet och sexualitet (Transammans, 2020a). Nedan följer en definition av begreppet;

Transperson är ett paraplybegrepp för de personer som inte fullt identifierar sig eller uttrycker sig i linje med det kön som de blev tilldelade vid födseln. Det finns många olika sätt att vara transperson på. Det finns binära (tjej/kvinna/kille/man) och ickebinära transpersoner men också personer som är agender och inte alls vill definiera sig ifråga om kön. Olika personer kan definiera trans på olika sätt och kan använda olika ord om sig själva. Vissa transpersoner anpassar sin kropp och utseende till sin könsidentitet (t.ex. genom könsbekräftande vård) medan andra transpersoner inte har något intresse av detta (Transammans, 2020b).

Begreppet transperson myntades under 1990-talet i samband med ett initiativ från RFSL. I gruppen som låg bakom detta ingick såväl transpersoner som transsexuella. Utifrån denna definition kan transperson beskrivas som en person vars könsidentitet avviker från de normativa uppfattningarna kring vad en "riktig" man eller kvinna kan och skall vara. Vidare kan det ses som ett samlingsnamn för kategorier som intersex, genderqueer, transsexualism och transvestism (Bremer, 2017:17f).

2.2 Cis

Begreppet cis, och mer specifikt i uppsatsens sammanhang benämningen cis-person, hänvisar till de individer vars kropp, juridiska kön och könsidentitet stämmer överens med varandra (Ambjörnsson, 2016:96). Det kan exempelvis vara en person som fötts med en penis, kodas av omgivningen som en man, tilldelas könet man juridiskt, samt identifierar sig och uttrycker sig som en man förväntas göra.

2.3 Könsdysfori

Begreppet könsdysfori beskrivs av Socialstyrelsen som ett psykiskt lidande kopplat till känslan av att ens kropp inte överensstämmer med ens könsidentitet, alltså det kön som en tilldelas vid födseln (Socialstyrelsen, 2020:3). Vanligt är detta tätt sammankopplat till en upplevelse av att inte fungera väl i sin vardag. Detta tillstånd existerar hos såväl unga som vuxna och kan kännas oavsett vilken könsidentitet en har. Könsdysforins uttryck kan variera från person till person. Tillståndet ska inte förväxlas med sexuell läggning (ibid). Könsdysfori

är en psykiatrisk diagnos som fastställs genom en könsidentitetsutredning, och som i dagsläget innefattar tre olika könsdysfori-diagnoser. En av dessa är transsexualism, och det är först efter att en person fått diagnosen transsexualism som den kan få tillgång till kirurgiska ingrepp vid könsbekräftande behandling samt få rätten att byta juridiskt kön. Utöver diagnosen transsexualism så finns “könsidentitetsstörning utan närmare specifikation” samt “övrig könsidentitetsstörning”. De personer som får dessa två diagnoser vid utredning får inte tillgång till underlivskirurgi eller byte av juridiskt kön, men har möjlighet att få annan typ av könsbekräftande behandling (Transformering, 2020a).

2.4 Juridiskt kön

Juridiskt kön är enligt Socialstyrelsen det kön en person tilldelas vid födseln, detta kopplas till personnummer och folkbokföring (Socialstyrelsen, 2020:11). Personer över 18 år kan hos Socialstyrelsen ansöka om att få ändra juridiskt kön i enlighet med sin riktiga könsidentitet, vilket innebär att individen får ett nytt personnummer och ny folkbokföring. Socialstyrelsen har i denna process vissa kriterier som personer behöver uppfylla för att bli berättigade möjligheten att kunna byta juridiskt kön. Dessa kriterier är att personen under en långtgående period känt tillhörighet till det andra könet och även uttrycker denna könsidentitet. Vidare förutsätts det att individen i framtiden kommer fortsätta leva enligt sitt nya juridiska kön. Utöver dessa krav samt ålderskriteriet så måste en person som vill byta juridiskt kön vara folkbokförd i Sverige och inte ha en registrerad partner (ibid). Föreläsningsvis framgår det av Socialstyrelsen att om en utredning för ändring av juridiskt kön ska beviljas, måste personen bekräftas ha en djupgående och bestående känsla av att tillhöra det motsatta könet. I dagsläget förväntas en sådan utredning pågå i ungefär två år, varpå det förväntas att personen ska påvisa ett stringent uppträdande i sin önskade könsidentitet minst halva utredningstiden. Vid ansökan för att ändra juridiskt kön så kan personen välja att också genomgå utredning för underlivskirurgi (ibid). Enligt RSFL:s hemsida Transformering, som erbjuder information rörande trans och transfrågor, så kan en person välja huruvida den också vill genomgå könsbekräftande behandling vid byte av juridiskt kön (Transformering, 2020a).

2.5 Transition, social övergång & könsbekräftande behandling

Ordet transition pekar på den period som en person genomgår för att bekräfta sin könsidentitet (Transformering, 2020b). Det finns två aspekter av transition, dels könsutredning som kan leda till ändring av juridiskt kön, och/eller könsbekräftande

behandling som syftar till kroppsliga förändringar. Den andra aspekten är social övergång. Den sociala övergången handlar istället om att leva i linje med sin könsidentitet i vardagen, vilket för vissa innebär att ändra pronomen och/eller namn, men också att klä sig på det sätt som hen upplever överensstämmer med sin könsidentitet. En viktig förståelse för transition är att den ser annorlunda ut mellan olika individer, huruvida en genomgår exempelvis könsbekräftande behandling (och då även vilken typ av behandling) eller transitionerar socialt är individuellt (ibid).

Könsbekräftande vård kan innebära flera olika former av behandling. Enligt Socialstyrelsen så utformas vården utifrån varje individs specifika behov. Olika behandlingsformer är hormonbehandling, där vuxna personer kan erbjudas könshormoner (östroger eller testosteron), medan barn och unga kan få stopphormoner för att hindra puberteten. Behandling med könshormoner är livslång (Socialstyrelsen, 2020:6). Det finns olika typer av kirurgiska ingrepp som erbjuds vid könsbekräftande vård som antingen bidrar till mer maskulina drag, exempelvis borttagning av bröstkörtelvävnad, eller ingrepp för att ge mer feminina drag såsom bröstimplantat eller förminska struphuvudet. Vid underlivskirurgi så prövas detta först av Socialstyrelsens rättsliga råd. Även hårborttagning, stöd från logoped samt samtalsstöd kan erbjudas (ibid).

3. Tidigare forskning

Vi har bara funnit en artikel som undersöker framställningen av transpersoner medialt i en svensk kontext med diskursanalys som metod. Därav anser vi att det finns ett behov av att utforska detta område i större utsträckning inom Sverige. Vi har funnit ett flertal vetenskapliga studier på temat trans med metoden diskursanalys inom en internationell kontext. Nedan följer sex artiklar som har en koppling till hur ämnet, metoderna och teorierna i vår studie beforskats och använts tidigare. Artiklarna är utvalda baserat på dess relevans för oss kopplat till tema, metod, kontext och teori.

3.1 Vetenskapliga artiklar och forskning i en svensk kontext

Nedan presenteras tidigare forskning som gjorts på temat trans i Sverige. Den första artikeln är den enda diskursanalysen som behandlar medias framställning av transpersoner i svensk nyhetsrapportering, och är därmed den artikeln som ligger närmast vår studie. Vidare så

presenteras en avhandling som berör temat trans utifrån kvalitativa intervjuer, samt en diskursanalys baserad på intervjuer som problematiserar rådande diskurser i svenska transvården.

3.1.1 Representations of Trans people in Swedish Newspapers

I studien *Representations of Trans People in Swedish Newspapers* undersöker Mathilda Åkerlund (2018) vilken roll medias rapportering har i att reproducera eller utmana rådande heteronormativitet. Som metod har forskaren utgått ifrån diskursanalys kombinerat med kvantitativ ämnesmodellering. Åkerlund (2018) kommer i studiens slutsats fram till att de som oftast uttalade sig kring transfrågor var cis-män och att rubriker ofta formulerades på ett sensationiserande vis där transfrågor förminskades och avlegitimerades genom användandet av nedsättande uttryck. Vidare gick det att se hur personer i sin rapportering vanligen blandade användningen av olika begrepp kopplade till könsidentitet, utan att ha i åtanke hur dessa begrepp skiljer sig åt och vad de egentligen betyder. Rapporteringen visade också upp en svårubbblig bild av genus och att personer inom media gärna sökte inkorporera transbegrepp med de binära könsidentiteterna. I många av de undersökta artiklarna saknades också uttalanden av vad transpersoner själva önskat gällande definitioner av deras könsidentiteter. Överlag framställdes transpersoner som avvikande och bedrägliga, vilket vidare lett till en uppfattning av transpersoner som såväl obegripliga som fel. Generellt går det att se hur medias framställning av transpersoner bidrar till att cisnormen vidmakthålls och fortsatt kan förtrycka transpersoner. Artikeln är utvald just för att vi finner den relevant när det gäller det undersökta temat, resultat, vilken metod som använts samt att den undersöker en svenska kontext, precis som denna studie gör (Åkerlund, 2018).

3.1.2 Kroppslinjer - Kön, transsexualism och kropp i berättelser om könskorrigering

Signe Bremers avhandling från 2017 är en kvalitativ studie vars syfte är att problematisera konstruktionen av kroppar och identiteter hos transsexuella personer. Detta utforskas genom djupintervjuer som behandlar dels vilka normer som påverkar hur kroppar begripliggörs samt processen av könsbekräftande behandling. Bremer belyser genom sin analys hur det finns vissa kontextuella kroppsliga normer, så kallade kroppslinjer, som föreskriver hur kroppar förväntas se ut och uppföra sig. Via modifiering av kroppar in i de redan existerande kroppslinjerna reproducerar transvården föreställningar om de normativa och binära

kategorierna - manligt och kvinnligt (Bremer, 2017). Avhandlingen visar därmed på att den kropp som en fötts i spelar stor roll vid utredningen kring om en skall diagnostiseras som transsexuell eller inte, då transpersoner förväntas vilja ta avstånd från den. Med andra ord kan en se hur det vården för könsbekräftande behandling i Sverige inte enbart möjliggör bättre liv för transsexuella. Det agerar också som en upprätthållande funktion kopplat till just kön och vad kön skall innebära, vilket istället kan bli hämmande för transpersoners liv. Utöver djupintervjuer har Bremer använt sig av självbiografiska bloggar, texter skrivna av intervjupersoner, poster på internet, e-mails, bilder och anteckningar från fältet (ibid).

3.1.3 Developing an authentic sex: Deconstructing developmental-psychological discourses of transgenderism in a clinical setting

Studien har som syfte att undersöka hur den utvecklingspsykologiska diskursen reproduceras av utredare inom transvården i hur de kommunicerar kring transsexualitet (Bertilsson Rosqvist, Nordlund & Kaiser, 2014). Tidigare forskning visar på hur utredare inom transvården reproducerat en utvecklingspsykologisk diskurs i förhållande till transsexualism. Begreppet transsexualism myntades i västvärlden under 1900-talets början. Historiskt har den utvecklingspsykologiska diskursen haft en patologiserande syn på transpersoner och konstruerat dessa som lidande av psykisk ohälsa. Därtill har begreppet transsexualism vuxit fram inom diskursen som en diagnos i behov av terapeutisk behandling (ibid:21f). Den utvecklingspsykologiska diskursen verkar stundom utmana den medicinska diskursens binära syn på kön. Den utvecklingspsykologiska diskursen kan enligt denna studie bidra till att förse människor med mer flexibla definitioner av könsidentiteter och genusuttryck. Vilket medför att transpersoner som vänder sig till vården kan anta fler subjekspositioner. I vissa fall blir dock utredarnas föreställningar till ett hinder. I och med det utvecklingspsykologiska perspektivets tendens att koppla samman ung ålder med osäkerhet kan det i vissa fall bli hämmande för personer (ibid:33). Vissa personer uppfattas helt enkelt som 'förvirrade', 'för unga' eller för 'omogna' för att genomgå en könsbekräftande behandling. Vidare har detta perspektiv som grundsyn på transsexualitet som ett psykologiskt problem och plockar varje inblandad individ ur sitt sammanhang. Med detta i åtanke kan utvecklingspsykologiska diskursen ses förespråka att transpersoner är i behov av psykologisk behandling (ibid). För att analysera empirin i denna studie har en kritiskt diskursiv psykologisk analys använts. Forskarna intervjuade och spelade in 9 stycken professionella inom hälso- och sjukvården. Såväl individuella intervjuer som fokusgrupper genomfördes. Vissa av de professionella

deltog i både intervju och fokusgrupp (ibid:25f). Den här artikeln har valts ut då den undersöker temat trans i relation till könsbekräftande behandling, mer specifikt i en svensk kontext. Även om författarna använder en annan diskursanalytisk inriktning än vad vi gör i vår studie, så ger artikeln en inblick i reproduktionen av diskurser.

3.2. Forskning i en internationell kontext

Vi fann betydligt mer forskning kring temat trans utfört internationellt. Specifikt ett flertal studier som genomförts med en diskursanalytisk ansats, samt med hjälp av samma teoretiska begrepp. Nedan presenteras tre vetenskapliga artiklar som analysera hur transpersoner framställs i media.

3.2.1 *(De)trans visibility: moral panic in mainstream media reports on de/retransition*

I studien *(De)trans visibility: moral panic in mainstream media reports on de/retransition* problematiserar Van Slothouber (2020) de rådande diskurser som konstrueras genom artiklar i media gällande vad som kallas detransition, vilket innebär processen för transpersoner som ångrar sitt könsbyte. Mer än 50 engelskspråkiga nyhetsartiklar från USA, Storbritannien, Australien och Nya Zeeland från perioden 2015-2018 har analyserats, som alla mer eller mindre berör ämnet detransition. Vidare uppger författaren att gemensamt för diskussionen i media rörande detransition är att den förs i förhållande till tillgången av könsbekräftande behandling (Slothouber, 2020:90). Författaren menar att de diskursiva teman som framförs i media kan ses ha uppstått till följd av en mer tillgänglig transvård. Vidare menar författaren att det finns en konservativ motreaktion rörande ökningen av mer icke-normativa könsidentiteter och uttryck. Flera av nyhetsartiklarna ifrågasätter, med utgångspunkt i diskussionen om detransition, en alltför öppen och tillgänglig könsbekräftande behandling för transpersoner (ibid:97). Det framkommer teman i studien, dels medias rapportering och påståenden kring att personer som ångrar sitt könsbyte tystas av transcommunityt, och dels att de som kritiserar könsbekräftande behandling beskylls för att vara transfober.

Fortsättningsvis framkommer i den mediala diskussionen en rädsla för att barn ska ta skada av transvård eller, ännu värre, få en felaktig diagnos vid de fall dessa barn inte är trans “på riktigt” (ibid:97). Det berörs vidare i studien hur medias diskussion av Rapid-Onset Gender Dysphoria, som nämndes i inledningen, används i den mediala debatten. Författaren

argumenterar för att diskussionen kring barn i relation till transvård används som ett sätt att upprätthålla ojämlikheter för transpersoner och rättfärdiga begränsning av transvård (ibid).

3.2.2 For Fun: (De) Humanizing Gisberta - The Violence of Binary Gender Social Representation

Artikeln av Maria Manuel Rocha Baptista och Rita Ilsa Pinto de Loureiro Himmel (2016) gör en djupgående analys av 20 stycken nyhetsartiklar tagna från Portugals fyra största dagstidningar rörande mordet på transkvinnan Gisberta Salce Júnior. Syftet med analysen är att undersöka hur media producerar och upprätthåller diskurser rörande de binära könen, och hur de binära könskategorierna framställs i media. Detta görs genom att dela in medierapporteringen av fallet i fem olika perspektiv; de tonåringar som mördade Gisberta, rättsprocessen, media, HBTQ-aktivister samt konstnärliga sammanhang (Baptista & Himmel, 2016:640). Författarna till artikeln betonar två teman i sitt resultat, dels hur de binära könen framställs som något naturligt och statiskt, där diskursen om binära könen man och kvinna reproduceras av såväl media som HBTQ-aktivister samt förespråkare för transpersoner som uttalar sig. Vidare så visar det andra temat som betonas hur konstnärliga uttryck och framträdanden bidrar till ett ifrågasättande av denna diskurs, där Gisberta framställs på ett mer humant och nyanserat sätt (Baptista & Himmel, 2016). Fortsättningsvis understryks hur föreställningen om två motsatta kön i form av 'man' och 'kvinna' som naturliga och förgivettagna återfinns genomgående i artiklarna som analyserats. Som följd av detta så konstrueras Gisberta som en avvikande och mindre mänsklig person, med ett försök att kategorisera Gisberta inom de givna binära kategorierna (Baptista & Himmel, 2016:644, 654).

3.2.3 Fixing Gwen

Bernadette Barker-Plummer (2013) undersöker hur media konstruerar vissa föreställningar om trans relaterat till genusnormer, med utgångspunkt i nyhetsrapporteringen kring mordet på transpersonen Gwen Araujo i Newark, Kalifornien. Studien baseras på en kritisk diskursanalys kombinerat med en innehållsanalys (Barker-Plummer, 2013:711). Barker-Plummer visar genom studien på en diskursiv förändring rörande medias framställning av Gwens könsidentitet över tid. Inledningsvis så beskrevs Gwen mer utifrån patologiserande och stereotypa föreställningar om transidentiteter som avvikande och "sjuka". HBTQ-aktivisters samspel med media har vad som framgår i studien vidare bidragit till att uttalanden

rörande Gwen förändrades. Barker-Plummer (2013:713) beskriver en “Wrong Body Discourse” som innebär att personer är födda i fel kropp. Vidare menas alltså att den essentiella transidentiteten inte stämmer överens med den biologiska kroppen och kan åtgärdas genom en fullskalig transition till det motsatta binära könet. I studien framkommer denna diskurs som dominerande i medias rapportering om Gwen, där media konstruerade Gwens transidentitet utifrån de binära könen (och gick från att först könas som kille till att könas som tjej). Denna diskurs beskrivs vara en förståelseram där Gwens identitet legitimeras genom att hen framställs som en kvinna född i fel kropp med hänvisning till biologi. Medias konstruktion av transidentiteter utifrån de binära könen lämnar inte utrymme för andra transidentiteter som är mer flytande eller på andra sätt inte stämmer överens med de binära könsnormerna (Barker-Plummer, 2013).

4. Teoretiskt ramverk, begrepp och analytiska verktyg

Som teoretisk utgångspunkt för vår studie har vi antagit konstruktionistisk världssyn. Börjesson (2003:25) menar att en socialkonstruktionistisk utgångspunkt är grunden för diskursanalys. Vidare har studien mer specifikt genomförts med grund i två diskursanalytiska inriktningar; kritisk diskursanalys (Van Dijk, 1993; Paltridge, 2012) samt Bacchis ansats *What's the problem represented to be?* som vi fortsättningsvis kommer benämna som WPR-ansatsen (Bergström & Ekström, 2018). Vi har i denna uppsats valt att använda oss av diskursanalys som både teoretisk ansats och metodologiskt verktyg. Detta kommer framgå mer tydligt nedan i avsnittet. Ytterligare teoretiska ramverk vi använder oss av analytiskt är queerteoretisk ansats för att problematisera genus och kön, mer specifikt med utgångspunkt i Judith Butlers (2004) teoretisering om kön och sexualitet. Andra begrepp som använts vid analys av empiri är claims och claims-making (Loseke, 2003), dikotomi (Mattsson, 2015), normalitet (Ambjörnsson, 2003) samt teorier om barns delaktighet och kompetens (Nordenfors, 2010). Några av dessa teoretiska begrepp, specifikt teorier om kön och genus samt teorier om barns delaktighet och kompetens, har valts ut mot bakgrund av materialets innehåll.

4.1 Konstruktionism

Utifrån en konstruktionistisk världssyn finns inte någon objektiv verklighet att finna (Börjesson & Palmblad, 2007:9). Den samlade kunskapen vi har är socialt konstruerad och

kan med andra ord inte återge någon riktig sanning om den yttre verkligheten. Tanken är inte att förringa eller avfärda de existerande samhällsfenomen som vi kan se, det handlar snarare om att allting vi uppfattar registreras och kodas utifrån diskursiva filter. Det vi har möjlighet att utforska är vad vissa framställningar av ett fenomen kräver och vad dessa framställningar kan få för konsekvenser (ibid). Direkt när språk har använts har vi skapat verklighet. Via vårt sätt att formulera oss kring de olika saker, grupper och tilldragelser vi uppfattar konstruerar vi sammanhang och skapar verklighet (ibid:10).

4.1.1 Könade kroppar, genus och den heterosexuella matrisen

Ett av de teoretiska begrepp som används som analytiskt verktyg i uppsatsen är Judith Butlers *heterosexuella matris* (Ambjörnsson, 2003:15f), vilket kan användas för att förstå genus som en social och kulturellt skapad konstruktion. Grundantagandet i Butlers teoretisering om kön och genus är att ett förbestämt och "naturligt" kön inte går att finna, det handlar snarare om olika kroppar som könas utifrån de dominerande diskursiva regler kring hur ett kön förväntas vara (ibid). Butler menar att individers kroppar kodas som antingen manliga eller kvinnliga utifrån en binär heterosexuell förståelseram, där manliga och kvinnliga kroppar förväntas åtra det motsatta könet. Butler understryker därmed att både kön och genus skapas genom människors handlingar, så kallad performativitet, där individer i sin sociala vardag upprätthåller de diskursiva normer som föreskriver vad som anses vara manligt och kvinnligt. Det som belyses med den heterosexuella matrisen är att denna performativitet av kön och genus är en process som kan både upprätthållas, omförhandlas och utmanas, vilket innebär att den också kan misslyckas (ibid).

Butler menar att idén om ett manligt och ett kvinnligt biologiskt kön som de två uteslutande variationerna av kön skapas i en naturaliserande process. Detta reglerar hur dessa kategorier förstås, talas om samt vilka könsidentiteter som accepteras i samhället (Butler, 2004:43). Som konsekvens bidrar detta vidare till att vissa kroppar och identiteter ifrågasätts och avhumaniseras i de fall de överskrider de binära könskategorierna (Baptista-Himmel, 2016:641f). Dessa diskurser är av en förtryckande karaktär diskurser då de framställer de som bryter mot könsnormerna ett hot mot för givet tagna antaganden om kön. Förtrycket kan sedan leda till förföljelser och våld mot de individer som bryter mot och överskrider gränserna (ibid).

4.1.2 Dikotomier

Dikotomi som begrepp är något som används dels inom strukturfunktionalismen (Mattsson, 2015:43). För strukturfunktionalister är det av störst intresse och väsentlighet att undersöka strukturer och hur människor använder sig av språk för att begripliggöra sin omvärld. Utifrån detta perspektiv kan en se det som att människan med hjälp av språket förstår sin värld baserat på givna motsatspar; dikotomier. Exempel på sådana dikotomier kan vara *natur-kultur*, *svart-vit* eller *gammal och ung*. Vad som är av allra största intresse är hur ovan nämnda motsatspar - dikotomier och kategorier formar vår uppfattning av världen. Med de fasta dikotomierna som fundament uppstår tabubelagda områden eller kategorier - platser eller identiteter som existerar någonstans i gränslandet mellan två motsatspar (ibid). Genom att fördöma det som avviker från de motsatta kategorier reproduceras dikotomierna. Vi lär oss via språket att en existens utanför de fasta kategorierna är fel. Med detta som grund blir det väl understruket av vilken vikt det är för människor att söka identifiera sig med att vara antingen man eller kvinna, svart eller vit, homo- eller heterosexuell. En kan också argumentera för att det blir lättare att förstå hur det kommer sig att det kan uppstå oppositioner i förhållande till de positioner som befinner sig någonstans emellan de ovan nämnda kategorierna (ibid).

4.1.3 Normalitet

Normalitet kan användas som ett begrepp för att problematisera sociala konstruktioner, och därmed även få en djupare förståelse för diskurser (Ambjörnsson, 2003:20-23). Normalitet kan förstås som de företeelser och fenomen som framstår vara mest framträdande och vanliga. Men vi ämnar utgå från begreppet som ett sätt att belysa makthierarkier. Dels då normalitet även inbegriper det i samhället som anses vara det fullkomliga eller socialt accepterade (ibid). Det blir mer specifikt det som antas vara normen. För att det normativa ska kunna existera så är förutsättningen att en motsats existerar (ibid). Ambjörnsson illustrerar denna dikotomi genom att titta på sexualitet;

På liknande sätt kan man tala om hur heterosexualiteten som norm existerar enbart i relation till vad den *inte* är (nämligen, allt som oftast, homosexualitet). Vi vet att vi är heterosexuella genom insikten om vad *inte* är. Därför kommer normen båda att förutsätta avvikelser och samtidigt vara beroende av densamma för att uppfattas som meningsfull (Ambjörnsson, 2003:22).

Vidare påpekar Ambjörnsson på hur denna uppdelning mellan det som anses vara normativt och avvikande från normen alltid medför en maktaspekt, där det normativa, mest accepterade och åtråvärda (i Ambjörnssons exempel heterosexuallitet) ges högre status (ibid). Utifrån normalitetsbegreppet finner vi det på sin plats att nämna att det därmed finns en förtryckande natur som innebär att människor på olika sätt upprätthåller samt drabbas av förtryck utifrån vad som anses vara normativt. Men det som är av vikt att påpeka är hur detta tar sig uttryck i vardagliga och mellanmänniska interaktioner, genom samhällliga institutioner, media och fördomar (Ambjörnsson, 2003:15f).

4.2 Claims & claims-making

Enligt Loseke (2003:25) är det utifrån det konstruktionistiska synsättet så att sociala problem är sprungna ur mänskligt meningsskapande. Vidare uttrycker hon att de som ligger bakom och uttrycker detta meningsskapande kan beskrivas som *claims-makers*, medan de som utvärderar ett *claim* är omgivningen. För att ett socialt problem skall kunna konstrueras krävs det att omgivningen verifierar att det som en *claims-maker* uttrycker verkligen är sant, utbrett och problematiskt samt att det såväl kan som bör förändras. Således skapas sociala problem i ett samspel mellan *claims-makers* och dess omgivning. Claims kan ta sig uttryck på många olika sätt, exempelvis genom tal, text och beteenden. Oavsett hur de framställs är claims något som, när det är lyckosamt, styr åhörare till att känna, tycka och tänka på vissa sätt (Loseke, 2003:25ff).

Det är viktigt att poängtera att claims inte nödvändigtvis har något med sanning att göra (Loseke, 2003:36). Det som är av intresse är att studera vad de som tar del av ett claim upplever som sant eller trovärdigt. En aspekt som påverkar huruvida något passerar som sant är vilken nivå trovärdighet en *claims-maker* tycks ha. Alltså att ju högre position och status en person har, desto mer trovärdiga blir dennes uttalanden. Högst upp i denna kategori står forskare och vetenskapspersoner. Vidare skall det sägas att olika personer bär olika värde beroende på vilket fenomen det egentligen talas om (ibid). Men det en kan säga är att forskare och vetenskapspersoner i princip alltid står högst i kurs gällande hierarkin vid *claims-making*. Det går således att se hur vissa konstruktioner av sociala problem avfärdas till följd av att de som agerar *claims-maker* för just dessa helt enkelt står för lågt i hierarkin. Till exempel kan vi se hur det väldigt sällan är barn själva får möjlighet att agera *claims-makers*. Istället är det nästan uteslutande vuxna som för deras talan och formulerar "claims" i deras

ställe. Det går också att se hur marginaliserade människors claims väldigt sällan blir hörda av åhörare inom medelklassen eller politiker (ibid). Loseke (2003:41) menar vidare att massmedia är en betydande claims-maker och det som uttrycks inom massmedia också har en stark påverkan på vad människor i samhället tänker kring sociala problem. Det finns ett antal olika strategier som claims-makers vanligen använder sig av för att stärka sina argument och ge dessa legitimitet. Nedan följer två sådana som vi använder i vår uppsats.

4.2.1 Constructing extreme consequences

En strategi kallas för *constructing extreme consequences* (Loseke, 2003:57f). Vad som är ändamålet med ett claim inom denna strategi är att måla upp konsekvenser så grava att det i princip är omöjligt att blunda för. Det handlar helt enkelt om att dramatisera konsekvenserna kring ett fenomen så att detta verkligen fångar den tänkta de åhörarnas uppmärksamhet. När en person exempelvis talar om det sociala problemet kopplat till fattigdom beskrivs detta sällan som 'hyfsat svårt finansiellt', utan snarare i ordalag som 'extrem fattigdom och svårt armod'. Därtill är det inom denna strategi ett aktivt val att undvika de eventuella positiva konsekvenser som kan komma av vissa sociala problem (ibid).

4.2.2 Constructing simple diagnostic frames

Denna strategi går ut på att ta sociala problem, som av naturen är komplexa, och förenkla dessa. Vanligen vet personer som använder sig av denna strategi att det som uttrycks inte är hela sanningen, men genom att undanhålla viss information kommer definitionen av ett problem bli lättare att förstå för allmänheten. Dessa mer lättfattliga lösningar på komplicerade problem tas fram just för att enkla svar är något som människor är mer benägna att ta till sig och ställa sig bakom. På egen hand är dessa emellertid inte nog för att avhjälpa problem av komplex art (Loseke, 2003:61).

4.2.3 Piggybacking

Piggybacking - alltså att en tar ett nytt socialt problem och formulerar och kopplar det på ett sätt som gör att det framstår som en ny uppdaterad version av ett redan existerande sådant (Loseke, 2003:61f). Exempelvis kan en se hur det sedan mycket länge funnits en uppfattning kring hur barn skall skyddas från skada - att det på så vis existerar ett accepterat socialt problem kring hur barn kan komma till skada på ett eller annat sätt och att de behöver skyddas. Detta går att koppla till hur claimsmakers inom diskursen mot könsbekräftande

behandling för unga transpersoner använder sig av den redan cementerade uppfattningen kring barnet som skall skyddas från skada (ibid).

4.2.4 Constructing motivational frames appealing to emotion

Loseke (2003:76) beskriver en kraftfull strategi som claimsmakers kan använda för att få omgivningen att lyssna till deras claims - *anspela på känslor*. I Losekes mening är denna strategi så effektiv just för att människor alltid förknippar sociala problem med känslor. Detta innebär att en claimsmaker i detta läget bör få fram eller förstärka vissa känslor för att vinna legitimitet för sitt uttalande. Detta kan exempelvis göras genom att utmåla en grupp som *offer* för det sociala problemet för att väcka medkänsla och sympati. Andra grupper kan framställas som *förövare*, där målet istället blir att provocera fram känslor av ilska och missnöje gentemot förövare. Vidare påpekar Loseke att rädslor, sympatier och/eller ilska kan vara så effektivt att andra claimsmaking-strategier inte är nödvändiga (ibid:76f).

4.3 En kort översikt om forskning rörande barns delaktighet

Vi har valt att använda oss av forskning kring barn och ungas delaktighet då en av de debatter vi undersöker i uppsatsen centererar sin diskussion specifikt kring barn och unga som identifierar sig som trans. Även en av våra frågeställningar riktar in sig på föreställningar kring ålder. Därför är det relevant att få en inblick i tidigare forskning kring just detta område. Nedan redogörs för en rapport som sammanfattar kunskapsläget rörande barn och ungas delaktighet.

4.3.1 *Delaktighet - på barns villkor?*

I Monica Nordenfors (2010) bok *Delaktighet - på barns villkor?* ämnar Nordenfors problematisera olika idéer som vuxna har om barn och unga, samt belysa vilket hierarkiska maktövertag vuxna besitter i samhället. Barn blir exkluderade i beslutsfattande som rör dem själva och deras livssituation. Genom rapporten ämnas arbetet för att öka delaktigheten för barn öka, och till följd implementera barnkonventionens stadgar. Nordenfors bidrar med en sammanfattning av olika resultat från forskning som rör barn och ungas delaktighet. Det framkommer forskning med flera skilda teoretiska ingångar (Nordenfors, 2010). Nordenfors har som syfte med sin rapport att bidra med större medvetenhet och förståelse kring området. Detta för att utveckla arbetet för att barn ska bli mer delaktiga i samhället (ibid:12). I rapporten skriver hon om hur det finns en samhällelig uppfattning kring barn som icke-

kompetenta och oförmögna att fatta rationella beslut i förhållande frågor som faktiskt rör barn. Vidare pekar hon på att denna föreställning bör omvärderas. Hon menar att barn snarare besitter värdefull kompetens och bör inkluderas i de processer och frågor där utfallen kommer påverka barnens liv (ibid:63). Vuxna bör aktivt lyssna och söka ta del av barns åsikter och ta till vara på det faktum att även dessa unga människor kan bidra genom sin kompetens. Barn bör erkännas som medskapare av sin tillvaro i ömsesidigt samråd och samverkan tillsammans med vuxna (ibid:69). Något som rapporten vidare betonar är konflikten mellan två föreställningar kring barn. Å ena sidan finns tanken om barn och unga som i behov av omsorg och skydd från vuxna. Detta i förhållande till idén om barn som kompetenta subjekt med agens och egna rättigheter i samhället. Dessa två synsätt går båda att finna i barnkonventionen (ibid:7).

4.4 Diskursanalys - en övergripande introduktion över ansatsen

Ordet diskurs beskrivs enligt Börjesson (2003:19) som en särskild styrd kommunikationsordning som kommit till stånd via procedurer knutna till samhället som institution. Innehållet och utformningen av en viss kommunikationsordning är alltså avhängig av historiska och kulturella faktorer. För att genomföra en diskursanalys bör vi med andra ord ifrågasätta själva kärnan av ett fenomen, både vad gäller sådant som ses som rent givet existerande, och mer abstrakta företeelser såsom sociala kategorier (Börjesson, 2003:19). Börjesson (2003:185) menar också att en diskurs inte är 'ett objekt som finns där ute i verkligheten'. Diskursen är något som av forskaren själv formulerats och analyserats utifrån ett visst perspektiv. Diskursen som sådan är således konstruerad i den mening att den endast framstår inför oss utifrån vissa fundamentala antaganden. Diskursen som råder i varje given kontext styr vem som anses vara mest trovärdig eller lämpad att uttala sig. Det som menas är att hur vi kommunicerar är beroende på det sammanhang vi befinner oss i. Diskursordningen avgör vad som är ett lämpligt att presentera och vilket sätt det lämpligen presenteras på (Börjesson, 2003:21f). Med diskursanalys så ämnar vi problematisera de ordningar inom diskurser som bestämmer vad som är och inte är socialt och kulturellt accepterat (ibid).

Vad vi inom diskursanalysen ämnar göra är att ställa frågor om debattörernas konstruktioner av samhället och vilka kulturella förgivettagna sanningar som de baserar dessa konstruktioner på i sina artiklar (Börjesson, 2003:19). Diskursanalytiker lägger därmed tonvikt vid att undersöka hur olika kulturella föreställningar och förståelser om världen skapas och

reproduceras genom språkbruk och text. Diskursanalysen undersöker alltså hur diskurser uppstår genom sociala processer, samt hur de påverkar sociala kategorier, relationer samt förståelser om vår värld (Paltridge, 2012:2). Wreder (2007:34) menar vidare att även *det som inte* uttrycks bär ett viktigt värde och bör inkluderas i en diskursanalys. Till följd av hur ett uttalande inkluderar samt exkluderar vissa aspekter framträder vad dessa uttalanden utgår ifrån som existerande i sin verklighet. Nedan följer beskrivning att de två diskursanalytiska inriktningar vi valt att använda oss av - kritisk diskursanalys samt 'What's the problem represented to be'-ansatsen (WPR) av Carol Bacchi (2009).

4.4.1 Kritisk diskursanalys

Den kritiska diskursanalysen har för avsikt att belysa vilka som utsätts för språkligt och diskursivt förtryck. Kritiska diskursanalytiker har bland annat som syfte att bidra till utvecklingen och spridningen av kritisk medvetenhet kring språket som maktinstrument (Börjesson, 2003:180). Det vi vill som kritiska diskursanalytiker, är att förstå vilka strukturer, strategier och vilka kommunikationer (såväl textbaserade som verbala) som reproducerar social ojämlikhet (Van Dijk, 1993:249f). Brian Paltridge (2012:186) menar vidare att det är tongivande i kritisk diskursanalys att undersöka vilka värderingar, positioneringar och perspektiv som ligger bakom en texts formulering. Avsikten är att studera hur diskurser används i förhållande till såväl kulturella som sociala frågor gällande till exempel kön, etnicitet, klass och identitet. Vi vill således fråga varför diskursen används på ett visst givet sätt och vad denna användning kan få för konsekvenser. Exempelvis kan en kritisk diskursanalytiker forska kring frågor kopplade till genus och identitet och hur detta representeras i vissa bestämda sammanhang (ibid).

Van Dijk (1993:252) menar att teori och metod inom diskursanalysen väljs ut beroende på dess relevans för att kunna begripliggöra och eventuellt finna lösningar på sociala problem och maktstrukturer i samhället. Vidare pekar han på att sociala problem i och med sin naturliga komplexitet gör att distinktion mellan teori, beskrivning och metod förlorar sin relevans i förhållande till dessa. Att lägga sitt fokus på att undersöka samhällsrelaterad ojämlikhet och maktstruktur innebär emellertid inte per automatik att nonchalera teoretiska frågor. Snarare är det så att det inte går att finna någon djupgående förståelse för seriösa sociala problem utan sofistikerade teorier. Centralt för denna teoretiska utmaning är att analysera de komplexa relationerna mellan diskurs och maktdominans. Det är med utgångspunkt i den

kritiska diskursanalysen som vi valt att slå samman diskursanalys teoretiskt och metodologiskt (ibid).

4.4.2 WPR-ansatsen

Den andra diskursanalytiska ingång vi valt kallas för WPR-ansatsen. Denna ansats har formulerats av Carol Bacchi utifrån frågan 'What's the problem represented to be' (Bergström & Ekström, 2018:272f). Hennes avsikt med frågan är att understryka hur en förståelse av ett problem inte är självklar, utan är värdefull att undersöka. WPR är i grunden framtagen som ett verktyg för att kunna kritiskt undersöka uppfattningar som ses som givna i förhållande till vissa sociala eller politiska fenomen, och hur dessa uppfattningar kan komma att bidra till upprätthållandet av samhällliga maktförhållanden (ibid). Med hjälp av WPR går det att närmare utforska hur vissa föreställningar gällande ett fenomen kreeras, hur denna föreställning legitimeras som riktig och vilka konsekvenser detta kan medföra. Vidare har WPR som utgångspunkt att inga av de sociala problem som observeras i samhället kan betraktas som förgivettaget sanna eller riktiga, utan snarare att uppfattningar kring ett socialt problem skapas baserat på olika diskurser. Med WPR-ansatsen avses olika diskurser därmed att synliggöras och belysas (ibid).

Beroende på hur ett problem formuleras skapas olika subjektspositioner och konsekvenser (Bergström & Ekström, 2018:272). Begreppet subjektsposition ämnar beskriva hur individer anvisas en specifik position och identitet utifrån hur andra kategoriserar dem i enlighet med olika diskurser. Vilket i sin tur påverkar hur vi uppfattar vår egna och andras identitet. Utifrån dessa subjektspositioner styrs också vårt handlingsutrymme. Subjektspositioner tillhandahåller ett raster som vi som människor skönjer vår värld igenom och det är genom dessa vi lever våra liv (ibid:273ff).

Förespråkare av WPR-ansatsen understryker alltså vikten av att analysera och undersöka hur ett problem formuleras snarare än själva problemet som sådant. Med detta sagt har inte ansatsen för avsikt att osynliggöra eller blunda för de konsekvenser som ett socialt problem eventuellt bidrar till. Det ansatsen ämnar göra är istället att visa på att dessa problem kan förstås och tolkas på flera sätt. Genom att studera hur ett socialt problem representeras får vi möjlighet att tillförsäkra oss en bättre förståelse kring sambandet mellan diskurser och vilka faktiska konsekvenser diskurser kan leda till. I strävan att analysera och belysa

representationen av ett problem används en given samling frågor som sedan ställs till exempelvis den mediedebatt en önskar undersöka (Bergström & Ekström, 2018:272f). Vi har valt ut fyra av Bacchis rekommendera frågor utifrån att dessa passar vår studie. Dessa följer nedan;

1. What's the 'problem' represented to be in a specific policy?
2. What presuppositions or assumptions underlie this representation of the 'problem'?
3. What is left unproblematic in this problem representation? Where are the silences?
Can the 'problem' be thought about differently?
4. What effects are produced by this representation of the 'problem'?

Fråga nummer ett syftar till att undersöka hur ett problem primärt förstås av allmänheten. Den andra frågan har för avsikt att förstå vilken kunskap eller logik som ligger till grund för en viss problemrepresentation. Fråga nummer tre vill synliggöra vad som faktiskt inte innefattas av den rådande problemformuleringen (Bergström & Ekström, 2018:273ff). Vad är det som är utanför gränserna för representationen av problemet och alltså inte anses vara i behov av att förändras? Den fjärde frågan lägger sitt fokus på att se vilka konsekvenser representationen av problemet kan leda till. Med varje problemdefinition medföljer särskilda alternativ på hur detta skall lösas, och beroende på hur problemet formuleras framstår olika handlingsalternativ som lämpliga eller inte (ibid).

4.4.3 Kritik mot diskursanalys

Det finns vissa som är kritiska till diskursanalysens anti-realistiska förhållningssätt, alltså att den yttre verkligheten avskrivs som given. Kritiker menar att detta avfärdande av den givna verkligheten kan leda till oönskade konsekvenser. Exempelvis lyfts risken för att detta kan leda till att en bortser ifrån vad den materiella verkligheten faktiskt kan ha för följder för enskilda människor (Bryman, 2018:654). Vissa menar att detta fokus leder till att diskursanalysen rent metodologiskt blir för diffus för att applicera på det sociala forskningsfältet. Därtill finns det vissa som upplever att diskurs som begrepp har en alltför vid betydelse och att uppfattningen kring denna varierar kraftigt mellan olika forskare, vilket också kan antas påverka hur olika forskare analyserar just diskurser. Alltså ligger en kritik i att även diskursanalysbegreppet blir alltför allmängiltigt för att använda vid forskning (ibid). VI menar dock inte att antirealismen avfärdar den sociala verkligheten, då diskurser har

konkreta och reella effekter i människors liv. Börjesson & Palmblad (2007:20) lyfter det faktum att diskurser inte 'sitter där ute' och väntar på att upptäckas eller undersökas. Diskursanalytikern själv är i högsta grad en aktör genom sin urvalsprocess, sitt analytiska förfarande och sin språkliga framställning. En kan alltså se det som att diskursanalytikern via ovan nämnda agerande också är delaktig i skapandet av diskurser. Med andra ord betonas det hur resultatet som en studie framställer måste förstås i sin omgivande kontext.

5. Metod och metodologiska överväganden

I detta avsnitt så redogörs för tillvägagångssätt, urval samt analysmetod. Fortsättningsvis kommer vi diskutera studiens tillförlitlighet i relation till kvalitativ forskning, vår förförståelse gällande temat, forskningsetiska överväganden samt arbetsfördelningen oss emellan.

5.1 Urval, avgränsning och tillvägagångssätt för insamling av empirisk data

I uppsatsen analyserar vi olika debatter som uppstått och förts i media rörande transpersoner. Den empiriska data vi samlat in som underlag för vår studie är 13 debattartiklar samt ledarartiklar som uttryckligen syftar till att skapa opinion rörande ett visst ämne eller fenomen. Vi kommer inte undersöka nyhetsartiklar och annat nyhetsmaterial då det inte har explicit syfte att bilda opinion utan har en rapportrande karaktär. Anledningen till att vi valt ut ledare och debattartiklar är att dessa ger en tydligare representation av olika ståndpunkter och synsätt som kommer till uttryck i den offentliga debatten. Artiklar som valts ut tillhör tre övergripande debatter som förts i svensk rörande trans, transfrågor samt transpersoner. Vi har valt att avgränsa oss till tre debatter för att det var en hanterbar mängd material inom ramen för vår uppsats. Dessa debatter har valts ut dels för att de är relativt samtida, och erbjuder många olika perspektiv på vårt valda tema. En debatt rör ett visst ämne inom temat trans, de andra två debatterna uppstod vid olika tidpunkter men berör ett annat ämne inom temat.

Respektive debatt har olika utgångspunkter och fokus som gör att det går att särskilja debatterna från varandra. Den ena debatten, från 2019-2020, rör kort sammanfattat tillgången till könsbekräftande behandling för barn och unga vuxna. Initialt fick vi intresse för detta

debattspår med utgångspunkt i debattartikeln publicerad i SVD 2019 “*Könsbytena på barn är ett stort experiment*” (Gillberg et. al, 2019) vilket gav upphov till en rad av efterföljande debattartiklar och repliker. Därmed har vi avgränsat oss genom att fokusera på artiklar som går i linje med denna debatt. De artiklar som valdes ut är en del i en debattkedja kopplad till denna artikel, där artiklarna svarar på varandra eller refererar till artiklar inom debattkedjan. Vidare har även andra artiklar valts ut som diskuterar tillgängligheten för transvård gällande barn och unga vuxna, dessa bedömer vi vara en del i denna övergripande debatt på samma ämne inom temat trans. Majoriteten av artiklarna i vårt material som rör detta område är från 2019, men det finns även artiklar från 2020 som tillhör denna debatt.

De andra två debatterna som vi inriktat oss på i studien berör samma ämne inom temat trans. De tar båda avstamp i diskussionen rörande feminism, biologiskt kön och transpersoner, som debatterats flitigt i media under året både internationellt och nationellt. I början av uppsatsprocessen hade vi redan kännedom om denna debatt i relation till den mediala diskussion som uppstått i år efter uttalanden från det så kallade *Gardets* skribenter via sociala medier. *Gardet* beskriver sig själva som, “...en partipolitiskt obunden feministisk kraft. Vi samordnar olika typer av aktivism och bär fler till att våga och orka bedriva feministisk opinionsbildning...” (Gardet, 2020b). Här har vi valt ut två debattkedjor som tematiskt har liknande utgångspunkter och fokus. Dels diskussionen utifrån *Gardets* uttalanden om transfrågor och transpersoner som förts i år, men också den debattkedja som uppstod 2018 i samband med debattartikeln från Aftonbladet *Könet i knoppen* (Ekman, 2018). Debattartiklar från både 2018 och 2020 finns med i denna övergripande debatt.

De ovanstående debatterna har, i vart fall om en snappar upp denna typ av diskussioner, haft betydande medialt utrymme. Vi har på ett ytligt plan känt till diskussionerna som förts, vilket bidragit till att tankar väckts kring vad som debatterats i frågor som rör trans och transpersoner. Våra frågeställningar har sedan varit vägledande för att avgränsa oss gällande vilka debatter vi fokuserat på, vilket resulterat i valet av artiklar. Inledningsvis så utgick vi från två specifika debattartiklar som vi hade kännedom om innan vi påbörjade arbetet med denna uppsats, båda vilka varit del i att intresset för studien väckts. Därefter sökte vi på relaterade debattartiklar och repliker i respektive tidningar. Sökningen utökades även till tidningarna *Expressen*, *DN* och *GP* samt *Gardets* tidning. Sökord som användes under processen var “transpersoner”, “trans”, “könsdysfori”, “könsbekräftande behandling”, “könskorrigering” och “könsidentitet”. Vidare användes även dessa sökord i kombination

med författarna till de första utvalda artiklarna. De debattartiklar som refererade till andra artiklar i sina texter gav oss möjlighet att utöka sökningen även till andra tidningar så som *Dagens medicin* och *Läkartidningen*. För att få en nyanserad bild av debatterna har vi inkluderat debattartiklar som har olika ståndpunkter och åsikter i debatterna skrivna av olika aktörer. De debatter vi analyserar innehåller svar och repliker vilket vi anser varit värdefullt vid analysen. Det här innebär sammantaget att vi strävat efter att avgränsa materialet i enlighet med de debattkedjor och teman vi valt som utgångspunkt, samtidigt har vi också strävat efter att inkludera olika ståndpunkter kring samma tema för att få spridning i representationen.

Avgränsningar gällande urval av artiklar har i första hand varit kvalitativa i det att vi valt ut baserat på innehåll och tematiska likheter. Vidare går det att koppla vissa av de debatter som förs i Sverige till internationella debatter rörande transpersoner och deras rättigheter. Med det sagt har vi avgränsat oss till att endast ta fokus på svenska debatter i media, då det finns lite tidigare forskning kring ämnet i en svensk kontext. Avgränsningen till endast svenska debatter rörande transpersoner är av intresse både vad gäller en samhällelig syn på ämnet samt dess eventuella påverkan på lagar, regelverk och normer. Vi bedömer även att omfattningen av studien riskerade att bli för stor och ofokuserad om vi riktade blicken mot internationella debatter.

5.2 Tillvägagångssätt för analys av empiri

Vi har läst våra 13 artiklar flera gånger. Längden på debattartiklarna skiljer sig åt. Inledningsvis var det en utmaning att veta hur vi skulle angripa och analysera materialet på bästa sätt. WPR-frågorna kom att bli användbara verktyg, varpå vi ställde dessa till varje artikel och sorterade materialet på detta sätt. Därefter delades artiklarna in i olika grupperingar baserat på de teman som togs fram med hjälp av WPR-frågorna och studiens frågeställningar. De utvalda WPR-frågorna ämnar undersöka hur ett problem definieras, vilka antaganden som ligger till grund för definitionen, vilka tystnader som finns kring definitionen och vilka konsekvenser som kan komma av problemrepresentationen (Bergström & Ekström, 2018:273ff). Våra frågeställningar är inspirerade av dessa WPR-frågor och tangerar dessa i stor utsträckning. Men kort sagt handlar de om att belysa hur språket inom vissa debatter rörande trans kan komma att kategorisera transpersoner i relation till föreställningar kring genus och ålder. Vidare så tematiserade vi materialet för att finna svar på uppsatsens syfte

och frågeställningar. De teman vi funnit utgår ifrån fyra olika diskurser; *Medicinsk-psykiatriska diskursen och tillgång till vård* (6.1), *Biologistiska diskursen* (6.2), *Att rädda barn-diskursen* (6.3) och *Queer-diskursen* (6.4). Fortsättningsvis har varje tema behandlats och problematiserats med hjälp av valda teoretiska ramverk samt tidigare forskning. Vår analys har på ett tydligt sätt formmässigt styrts av analytiska verktyg och är i det avseendet deduktiv i enlighet med Bacchis (2009) WPR-frågor. Innehållet för respektive tema är dock av induktiv karaktär då vi låtit empirin vägleda oss vid urvalet av teoretiska begrepp. Därmed har vi valt ut genus och ålder då båda dessa analytiska kategorier har varit något som framkommit i det empiriska materialet. Således har vi varit abduktiva i hela forskningsprocessen.

5.3 Studiens tillförlitlighet och äkthet

Vanligen används begreppen reliabilitet och validitet för att mäta huruvida en studie genomförts på ett bra och korrekt sätt (Bryman, 2018:465). Dessa begrepp är tämligen standardiserade vid mer naturvetenskapliga eller kvantitativa forskningsprojekt. Validitet syftar till att beskriva huruvida en studie undersöker det som forskarna uttryckligen avsett studera. Alltså skall endast det som är väsentligt för att besvara studiens frågeställningar undersökas, och inget annat som kan ses som ovidkommande (ibid). När det kommer till extern validitet är just detta sällan särskilt applicerbart på kvalitativ forskning. Då forskningsresultatet är svårt att generalisera till följd av hur kvalitativ forskning är utformad rent metodologiskt (ibid:466). Begreppet reliabilitet delas vanligen upp i två typer - intern och extern reliabilitet (ibid:465). Den externa beskriver i vilken omfattning en studies resultat och slutsats skulle kunna replikeras, medan den interna handlar om i vilken utsträckning deltagande forskare är ense om hur en studies empiri skall tolkas. Även här blir detta något som är tämligen svårt att uppnå genom en kvalitativ studie, då sociala processer som undersöks är i ständig förändring (ibid). Istället för att utgå från mått som används för kvantitativa undersökningar kan en istället vända sig till begrepp mer lämpade för att mäta kvalitativa studier - *tillförlitlighet* och *äkthet*.

Tillförlitlighet delas vanligen upp i tre olika delar - trovärdighet, överförbarhet och pålitlighet. Dessa begrepps utgångspunkt grundar sig i hur verkligheten aldrig kan vara helt objektiv, vilket går i linje med vår konstruktionistiska ansats. Trovärdighet handlar om i vilken utsträckning vår tolkning av verkligheten kan anses vara just trovärdig. En viktig del i

en i trovärdig studie är att en har forskat på ett korrekt och etiskt sätt, utifrån de regler som är fastställda gällande detta (Bryman, 2018:467f). Exempelvis har vi i vår studie förhållit oss till vetenskapsrådets etiska riktlinjer. Överförbarhet handlar kort sagt om i vilken utsträckning en studie lyckas fånga utförliga och nyanserade resultat kopplade till den verkligheten och fenomen som undersöks. Ju mer nyans och information om ett fenomen en studie har desto mer skulle en kunna närma sig det kvantitativa begreppet extern validitet. Chansen för att en ny undersökning i ämnet skulle kunna sammanfalla med det resultat en kommit fram i sin egen studie blir således större. Pålitlighet som begrepp ämnar beskriva i vilken mån en studie varit transparent genomgående i alla delar av forskningsprocessen (ibid). Det har genomgående varit viktigt för oss att fånga en nyanserad bild av varje debattartikel vi analyserat och inte förlora de övergripande helhetsbilder som varje debattör söker förmedla. Lösryckta citat riskerar att leda till hur studien går miste om sin förklaringskraft. Vi har varit noggranna med att välja ut citat som vi upplever erbjuder en tydlig representation av respektive debattartikel. Under forskningsprocessen har vi utgått från tillförlitlighet som kriterium för att försäkra att studien är genomförd på ett korrekt och riktigt sätt.

Äkthetsbegreppet är i stort kopplat till studier som där intervjuer är den huvudsakliga empirin, vilket gör att vi kommer lämna de flesta av dess kriterier därhän. Dock återfinns kriteriet "rättvis bild" inom äkthet, vilket undersöker den mån en studie återger en rättvis bild av de åsikter och ståndpunkter som framkommit i studien. Detta kriterium har vi utgått från i vår studie (Bryman, 2018:470).

5.4 Förförståelse för det undersökta ämnet

Innan vi påbörjade arbetet med denna uppsats besatt vi en del översiktlig kunskap gällande temat trans i stort. Några av de debattartiklar som valts ut kände båda sedan tidigare till, vilket därmed gett en viss inblick och förförståelse. Utöver detta har en av oss praktisk erfarenhet från RFSL. På RFSL's hemsida rfsl.se beskrivs deras verksamhet på följande sätt;

RFSL, Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter, är en ideell organisation som grundades 1950. RFSL:s målsättning är att samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter ska gälla för hbtqi-personer som för alla andra i samhället (RFSL, 2019).

Därtill tycker vi att det är av vikt att nämna att vi som skriver denna uppsats båda är socionomstudenter på Göteborgs Universitet. Utbildningen är genomgående präglad av ett humanistiskt perspektiv där alla människors lika rättigheter står i centrum (SSR, 2017:16f). Det som nämnts ovan har förstås präglat vår förförståelse i ämnet i viss mån. Det faktum att vi läser den utbildning vi gör har kopplingar till våra egna värderingar kring alla människors lika värde. Vidare kan dessa värderingar ses som grund till såväl intresset för ämnet som till det faktum att en av oss faktiskt sökt sig till en verksamhet som jobbar med transpersoners rättigheter. Denna förförståelse har lett oss till att vidare vilja utforska detta och söka införskaffa en djupare förståelse kring ämnet. Vi har tagit del av debatterna till viss del genom media, och upplever ett intresse av att undersöka dessa mer djupgående. Förhoppningsvis kan vår nyfikenhet leda till att vi faktiskt kan komma fram till något av samhällsligt värde.

5.5 Forskningsetiska överväganden

Det kommer ansvar som forskare då det är en maktposition en besitter. Vi har makt i och med att vi själva är de som väljer vilken data vi vill undersöka. Därmed har det pågående under urvalsprocessen skett en kritisk diskussion oss emellan för att medvetandegöra hur det kommer sig att vi valt vissa artiklar framför andra. Vi har försökt skapa en nyanserad bild av de debatter som förs gällande det fenomen vi undersöker när vi gjort urvalet. Det är därmed av stor vikt att ha ett kritiskt förhållningssätt gällande sin roll som forskare under forskningsprocessen. Med utgångspunkt i den konstruktionistiska ansatsen så är detta av vikt då forskare har inflytande på så sätt att de konstruerar en bild av verkligheten (Börjesson & Palmblad, 2007:9). Vi understryker att vi ämnar hålla ett kritiskt förhållningssätt och problematisera olika diskurser i ett försök att dekonstruera det som tas för givet samt belysa maktförhållanden (Van Dijk, 1993:249f). Genom att kategorisera och lyfta fram vissa teman och mönster i empirin så görs alltid avgränsningar, där vissa delar av empirin väljs bort framför andra. Det här är en del i en process som kan leda till reproducerandet av vissa diskurser, däribland förtryckande sådana (ibid:254f). Därför är det viktigt med en transparens i vårt tillvägagångssätt från början till slut under vår studie.

Vidare så utgår vi från Akademikerförbundets SSR:s etiska kod för socialarbetare, mer specifikt människovärdesprincipen, ett grundantagande som förutsätter ett lika värde hos alla människor. Vidare är det av vikt att bemöta människor med respekt och medkänsla, och

socialt arbete genomsyras också av ett rättighetsperspektiv (SSR, 2017:16f), vilket vi anser går i enlighet med en kritiskt diskursanalytisk ansats. Mot bakgrund av detta så har vi genomgående reflekterat kring pronomen och kategoriseringar vi själva gjort. Vi har försökt att vara respektfulla i detta avseende. I de fall då det ej framgår eller ej är relevant för analysen så har vi använt oss av könsneutrala pronomen för att inte fastna i binära dikotomier. Detta är ett ställningstagande vi gjort utifrån etiska överväganden baserat på Akademikerförbundet SSR.

Gällande materialet och etiska överväganden kopplat till samtycke så bör först nämnas att all data vi använder i vår studie är offentlig, då alla artiklar publicerats i tidningar och tidskrifter, i såväl fysisk form som online. Utifrån Vetenskapsrådets forskningsetiska principer (2002:9) är det inte nödvändigt att inhämta samtycke i de fall då uppgifterna som används i en studie blivit offentliga genom att dessa publicerats i media. Vi menar att det material som undersökts i vår studie faller under denna kategori. Med detta sagt menar vi inte att vi i vårt användande av dessa uppgifter haft en avsaknad vad gäller etisk hänsyn. Vi har haft i åtanke att de personer som skrivit debattartiklarna inte per definition gett sitt samtycke till att deras åsikter och ståndpunkter får användas vid forskning. Dock yrkar vi för att det vore märkligt att inte kunna diskutera de ställningstaganden som kommit till uttryck, då det i vår förståelse ligger i en debattartikels natur att skapa opinion och diskussion kring det ämne artikeln hanterar. Vi anser också att det utifrån grundläggande demokratiska värden är såväl lämpligt som viktigt att kunna diskutera åsikter som kommer till uttryck i det offentliga rummet.

Vi är medvetna om att de källor vi analyserat alla bär på olika implicita samt explicita ideologier, såväl politiskt som vetenskapligt. Däremot är det av vikt att betona att det inte är personerna bakom debattartiklarna som är i centrum för vår analys, det vi ämnar analysera är vad som uttrycks i olika debattartiklar och vilka diskurser som kan utläsas gällande trans som fenomen. Vi vill betona att vi försökt behandla varje debattör med respekt genom att försöka återge innehållet i artiklarna så riktigt som möjligt. Vidare ifrågasätts inte deras rätt att uttala sig, utan vi ämnar göra en vetenskaplig studie. Vi intresserar oss av deras positioner i debatten, inte som privatpersoner. Poängen är därmed inte att utpeka enskilda författare och deras åsikter, men vi bedömer att syftet med debattartiklar är att yttra åsikter och skapa opinion och kan därmed användas som ett relevant underlag för analys av rådande diskurser gällande olika fenomen.

5.6 Arbetsfördelning

Genomgående under processen har vi båda bidragit till studien och skrivandet av uppsatsen. Tillsammans har vi diskuterat kring uppsatsens ämne, dess teoretiska utgångspunkter samt metodologi. Vidare har vi gemensamt sökt fram, läst och analyserat empiri. Vissa delar av uppsatsen har skrivits tillsammans, varpå andra delar har delats upp sinsemellan och sedan bearbetats ihop med den andra författaren.

6. Resultat och analys

I detta avsnitt kommer vi presentera studiens resultat samt analys. Vi har valt att dela upp detta avsnitt i fyra huvudteman utifrån fyra diskursiva grupperingar som vi noterat; *Medicinsk-psykiatriska diskursen och tillgång till vård* (6.1), *Biologiska diskursen* (6.2), *Att rädda barn-diskursen* (6.3) och slutligen *Queer-diskursen* (6.4). Respektive huvudtema har i sin tur underteman för att underlätta för läsaren. Under varje diskurs kommer vi analysera den övergripande problemdefinitionen samt gå in på vilka underliggande antaganden som begripliggör denna, vad som inte problematiseras samt vilka effekter respektive diskurs kan ha. Inom *Queer-diskursen* har vi valt att inte ha ett undertema som specifikt behandlar det som inte problematiseras. Anledningen till detta är att vi i materialet kopplat till denna diskurs inte funnit nog med underlag för att på ett adekvat sätt kunna analysera och finna mönster gällande just denna aspekt. Vi har under analysen upptäckt att det inom de olika diskurserna förekommer variationer såväl som olika problemrepresentationer gällande vad som kommer till uttryck kopplat till transpersoner och deras könsidentitet. Vid analys av materialet blev det tydligt att de diskursiva grupperingar vi noterat tangerar och samspelar med varandra. Det skall sägas att det i stort finns vissa återkommande gemensamma nämnare som kommer till uttryck i de olika diskurserna, oavsett om det är debatter som förs i syfte att förespråka transpersoner och deras rättigheter eller om debattörerna önskar reglera dessa. Vi har däremot rent analytiskt ämnat behandla dessa diskursiva grupperingar åtskilt, även om vi har en förståelse för att det i verkligheten kan ses som att grupperingarna är mer intimt sammankopplade.

Som nämnt i inledningen undersöker vi tre debatter i Sverige som alla berör temat trans under perioden 2018-2020. Den ena debatten berör diskussionen kring transpersoner och tillgängligheten av transvård. Mer specifikt så centrerar denna debatt kring huruvida barn och

unga transpersoner ska ha tillgång till könsbekräftande behandling. Artiklarna från denna debatt är publicerade mellan 2019 och 2020. De andra två debatterna berör också temat trans, men fokuserar istället på en diskussion om feminism och biologiskt kön i förhållande till transpersoner. Dessa två debatter har ägt rum vid skilda tidpunkter, den ena med en grupp artiklar publicerade 2018, medan den andra äger rum 2020. Inom de valda debatterna har vi inkluderat artiklar som kan ställas mot varann vad gäller åsikt och ståndpunkt i frågor kopplade till trans, detta för att erbjuda en nyanserad bild. Dessa tre debatter kommer alla analyseras och behandlas i olika grad under respektive tema.

6.1 Medicinsk-psykiatriska diskursen och tillgång till vård

I detta avsnitt presenterar vi det tema som vi kallar för den medicinsk-psykiatriska diskursen. Denna diskurs var en av de mest frekvent förekommande i samtliga artiklar vid diskussionen kring tillgänglighet till transvård. De underteman som finns i den medicinsk-psykiatriska diskursen är Problemdefinition: *Icke-vetenskapliga behandlingar & experiment* (6.1.1), Diskursiva antaganden: *Neuropsykiatriska diagnoser & "psykologisk smitta"* (6.1.2), Vad problematiseras inte: *Den lyckade behandlingen & lidandet utan den?* (6.1.3) och Effekter: *Den patologiserade könsidentiteten* (6.1.4).

6.1.1 Problemdefinition: *Icke-vetenskapliga behandlingar & experiment*

Den medicinsk-psykiatriska diskursen var en av de mest tydligt framträdande i det analyserade materialet. Inledningsvis kommer vi analysera den övergripande framställning av problemet som presenterats i artiklar som utgår från denna diskurs. Ett av de mer genomgripande teman vi sett vid analysen av dessa artiklar är hur författarna vanligen yrkar på att den behandling som finns att tillgå för unga transpersoner saknar vetenskaplig grund, är experimentell och farlig. Detta illustreras genom en artikel publicerad i Dagens Medicin av Sven Román;

I Sverige har antalet barn och unga vuxna (18 till 25 år) med könsdysfori ökat lavinartat de senaste åren. Behandlingen saknar vetenskapligt stöd och har mycket svåra biverkningar. Tusentals unga har drabbats. Behandlingen av barn och unga vuxna bör omedelbart upphöra (Román, 2019).

En kan tolka Románs uttalande i artikeln som att han för att legitimera sina argument trycker på de negativa effekter som behandlingarna kan ge, men också genom att understryka

riskerna och betona hur det främst är *unga* som *drabbas*. Han centrerar alltså debatten kring barn och unga personer som söker könsbekräftande behandling för sin könsidentitet. Genom att proklamera hur könsbekräftande behandling saknar vetenskapligt stöd så kan det förstås som att han vill påverka allmänhetens uppfattning kring transvård, och därmed ifrågasätta den legitimitet som tillskrivs könsbekräftande vård. Ett fokus på de negativa och (enligt författarna uttryckt) skadliga konsekvenserna av könsbekräftande vård uttrycks även av Christopher Gillberg med flera i artikeln *Könsbytena på barn är ett stort experiment* publicerad i SVD;

Hundratals barn med könsdysfori utsätts varje år för ”behandling” med hormoner och därefter med könsstympling, helt utan rimligt underlag ifråga om vetenskap, beprövad erfarenhet och ofta utan etisk granskning (Gillberg et. al, 2019).

En kan utifrån en kritisk diskursanalys se det som att både Román och Gillberg et. al genom sina uttalanden i detta ämne reproducerar ojämlikhet och maktskillnader i samhället (Van Dijk, 1993:249f). Baserat på deras positioner och betitlade professioner (läkare, forskare och professor) kan en se hur de besitter synnerligen starkt inflytande gällande att styra och påverka allmänhetens uppfattning i offentliga debatter (ibid:256). Det kan därmed förstås som att deras argument i debatterna ges särskilt utrymme och tyngd. Utifrån sin position som specialist inom barn- och ungdomspsykiatri har Román en väldigt god utgångspunkt för att få talutrymme och bli litad på. Loseke (2003:36ff) menar att personer som ses som experter inom ett visst ämne innehar en god position att uttala sig kring just detta ämne. Vidare säger Loseke att personer som på något sätt är betitlade inom något som anses som vetenskapligt också har en bättre chans att anses vara lämpliga claims-makers och att deras uttalanden vanligen får en större trovärdighet hos allmänheten. Psykiatrin som fält menar vi på är högst förknippat med vetenskap i allmän uppfattning.

Sedan cirka sju år har en epidemi av könsdysfori, att en person inte är tillfreds med det kön han eller hon fötts i, spridit sig i hela västvärlden [...] Operationer av könsorganen leder alltid till sterilitet [...] Det bör ske en oberoende utredning av denna mycket allvarliga felbehandling av tusentals barn och unga vuxna (Román, 2019).

Enligt Loseke (2003:56) går det att analysera de strategier eller agendor som claimsmakers vanligen använder sig av när de argumenterar kring ett visst ämne eller hävdar något som

sant. Vi kan se hur Román och Gillberg et. al i sina respektive artiklar uttrycker sig på ett visst sätt för att ge sin artikel relevans. Román pekar på hur en *lavinartad ökning* av diagnosen könsdysfori till slut *utvecklats till en epidemi som spridit sig* i hela västvärlden, att behandling troligen kommer leda till *svårare biverkningar* för unga personer än för vuxna. Vidare menar han att tusentals barn och unga personer *felbehandlas* och att operationer av könsorgan *leder till sterilitet*. De skapar här extrema narrativ för att få sina läsare att verkligen förstå vidden av det de skriver om. När Gillberg et. al jämför kirurgiska ingrepp vid könsbekräftande behandling med *könsstympning* är han respektlös mot personer som blivit könsstympade mot sin vilja och genomlevt stora trauman. Vidare kan en tolka det som att han vill föra tankarna till en “icke-svensk sedvänja” genom användandet av detta ordval. Människor i Sverige får hjärtan, lungor, bröst och andra kroppsdelar utbytta eller bortopererade utan att nödvändigtvis önska detta, men snarare i hopp om ett bättre liv. En kan också fråga sig hur det känns för personer som genomgått könsbekräftande behandling att betraktas som experimentsobjekt. Det är i vårt tycke mycket oansvarigt och oetiskt att utnyttja sin läkarexpertis för att skrämma patientgrupper och propagera för att livskvaliteten sänkts genom den vård de känt ett behov av att efterfråga.

Gillberg et. al pekar också på hur det är barn som *utsätts* för detta i dagens vård och att dessa barn kommer ångra dessa oåterkalleliga ingrepp hela livet. Gillberg et. al (2019) och Román (2019) kan med ovan givna exempel i åtanke anses använda sig av strategin *Constructing extreme consequences* med hjälp av dessa extrema narrativ, vilket är just att måla upp extrema följder i relation till det problem en talar om för att påkalla uppmärksamhet och ge sina uttalande större relevans (Loseke, 2003:57). Det här kan ses som en del i processen för att ge tyngd åt sina uttalanden för att yrka på legitimitet. Nedan utforskar vi vad som tas för givet och vilka antaganden, både implicita och explicita, som framkommer i debatterna.

6.1.2 Diskursiva antaganden: *Neuropsykiatriska diagnoser & “psykologisk smitta”*

De antaganden som görs utifrån den medicinsk-psykiatriska diskursen ligger till grund för den problemdefinition som analyserats ovan. Dessa antaganden används för att göra problemrepresentationen begriplig, den information som används för att framställa problemet som sant eller “naturligt” (Bergström & Ekström, 2018:273ff). Att undersöka detta är WPR-

ansatsens sätt att finna djupt rotade kulturella värderingar, en sorts social undermedvetenhet som utgör basen för en problemrepresentation. Vi tittar nedan efter vilka fundamentala uppfattningar kring världen som kan föranleda representationen (Bacchi, 2009:5).

Ett alternativ är kulturbunden psykologisk smitta. Om personer i tidiga tonår uppmuntras att fundera över sin köns-identitet och undervisas om att könsdysfori är en normalvariant är det inte osannolikt att vissa ungdomar riktar sitt identitetssökande mot just könsidentitet. Sådant sökande kan spridas snabbt i sociala nätverk, vilket beskrivits för en rad andra fenomen som bulimi, suicid (ökar då kända personer eller någon man känner tagit sitt liv), rökning, fetma med flera (Landén, 2019).

Förespråkarna av den medicinsk-psykiatriska diskursen utgår ifrån att grupptryck och nätupprop eldar på dessa unga och förvirrade personer till att verkligen skrida till verket med att utreda och genomgå den könsbekräftande behandlingen. Detta ser vi som ett exempel på användningen av claimsmaking-strategin constructing simple diagnostic frames. Detta innebär kort sagt att claimsmakers presenterar enkla förklaringar, svar eller lösningar på problem som egentligen är mycket komplicerade. Detta är ett sätt att vinna opinion i sakfråga till följd av det faktum att människor generellt har lättare att omfamna och stå bakom enkla lösningar snarare än komplexa sådana (Loseke, 2003:61).

Ett annat antagande som görs av debattörerna är att de unga personer som plötsligt upplevt konflikt med sin könsidentitet och vänt sig till vården för detta också lider av något annat - såsom depression, ätstörningar eller neuropsykiatriska diagnoser, exempelvis autism. De menar också att dessa saker ligger till grund för att ovan nämnda barn och unga personer upplevt könsdysfori och vänt sig till transvården. Nedan följer ett citat som illustrerar ett av detta grundantagande som görs i diskursen;

Det finns mycket som talar för att könsdysfori som startar i sena barn- och ungdomsår inte alls är en isolerad fråga om könsidentitet utan en mera genomgripande ”vem är jag-problematik” relaterad till utvecklingsneurologiska/neuropsykiatriska problem, ätstörningar, depressioner och trauma hos unga (Gillberg et. al, 2019).

Vad som tas för givet är som sagt delvis den föreställning att de unga personer som artiklarna handlar om “plötsligt” blivit trans och att detta är till följd av annan psykisk problematik samt diagnoser. Kan det inte vara så att det är tvärtom? Att psykisk ohälsa, ätstörningar och

depression snarare är följer till att unga transpersoner inte får könsbekräftande vård, samt att de lever som en marginaliserad grupp i samhället? En skulle kunna förstå det som att det är mycket psykiskt påfrestande att leva i en kropp som inte överensstämmer med sin könsidentitet. Detta kan kopplas till hur Mattsson (2015) beskriver att människor förstår världen utifrån dikotomier. Allt det som befinner sig någonstans mitt emellan dikotomierna anses vara obegripligt (Mattsson, 2015:43). Att befinna sig där emellan kan tänkas vara väldigt traumatiskt och stigmatiserande då en ständigt ifrågasätts och ses som avvikande. Många debatter grundar sig i dikotomier, vilket gör det viktigt att undersöka hur dessa tar sig uttryck och påverkar debatten (Bacchi: 2009:7). Dikotomier är därför viktiga att belysa då de förutsätts inom den förståelseram debattören utgår ifrån. Mot bakgrund av vår analys kan det tolkas som att den medicinsk-psykiatriska diskursen bygger på dikotomin frisk i förhållande till sjuk, vilket kan utläsas i språket som förs i ovanstående citat (ibid). Bara genom att använda ordet och diagnosen könsdysfori visar på en kategorisering av transpersoner som "sjuka". Ytterligare så kopplas detta till neuropsykiatriska diagnoser, depression och annan psykisk ohälsa vilket illustrerar den patologiserande effekt som ligger i dessa antaganden. Det blir vidare av vikt att belysa hur dikotomier alltid medför en hierarkisk ordning med föreställningar om vad som antas vara normalt i förhållande till det som avviker (Mattsson, 2015:43; Ambjörnsson, 2003:22). I debattartikeln ovan kan detta förstås medföra implikationen att transpersoner ses som avvikande och fel i förhållande till normativa "friska" personer. Denna patologiserande tendens har också visat sig i tidigare forskning. Transpersoner har ansetts vara i behov av psykologisk behandling, vilket i vår mening kan tolkas som att transpersoner per automatik ses som sjuka (Bertilsson Rosqvist, Nordlund & Kaiser, 2014:33).

Det patologiserande språket var återkommande i flera debattartiklar, men ett annat antagande som kom till uttryck av vissa debattörer i samband med sådant språkbruk var hur ökningen av unga transpersoner som söker sig till vården kopplades till en så kallad "social smitta". Ivar Arpi uttalar sig om detta i en ledare i SVD;

Om det handlar om en kultursjukdom, för vilken vissa individer med exempelvis autismspektrumtillstånd är särskilt mottagliga, bör det inte då ses i ett annat ljus? Translobbyn hävdar förstås att de ska behandlas så tidigt som möjligt och även ges oåterkallelig kirurgi av könsorganen – de ser det som en rättighetsfråga...Andra kultursjukdomar, som med sociala mediars hjälp har fått

spridning, är ätstörningar, självmord, rökning (och Crossfit). En hel del tyder på att man feldiagnosticerar vissa med könsdysfori, när det egentligen kan handla om andra saker. (Arpi, 2020).

Även här kan vi se tendenser till claimsmaking-strategin *constructing simple diagnostic frames* (Loseke, 2003:61). Arpi (2020) likställer transpersoners könsidentitet med kultursjukdomar såsom "crossfit" och pekar på hur "könsdysfori" ofta är en felaktig diagnos och egentligen handlar om "andra saker". Genom att göra detta banaliserar och förringar han transpersoners upplevelser och könsidentiteter som något trivialt. Han förenklar därigenom något komplext, som könsidentitet, genom en simpel förklaringsmodell. Det är fortsättningsvis i vår mening av stor vikt att analysera detta språkbruk, och den kritiska diskursanalysen är lämplig för att göra detta. Börjesson (2003:180) pekar på att den kritiska diskursanalysen har för avsikt att belysa vilka som utsätts för språkligt och diskursivt förtryck. Kritiska diskursanalytiker har bland annat som syfte att bidra till utvecklingen och spridningen av kritisk medvetenhet kring språket som maktinstrument. Därtill är den kritiska diskursanalysen relevant i förhållande till frågor gällande genus och identitet och hur detta representeras i vissa bestämda sammanhang (Paltridge, 2012:186). Här kopplar Arpi dels sitt resonemang till ovan diskuterade artiklar. Genom att jämföra könsdysfori med en "kultursjukdom", antyds det implicit att detta bara är ett uttryck för andra "riktiga" problem som orsakar psykisk ohälsa. Arpi ifrågasätter därmed unga transpersoners legitimitet att vara experter kring sina egna liv och kroppar. Det betonas också hur sociala medier kan vara en avgörande faktor till varför en stor del unga personer söker könsbekräftande vård. Debattörerna utgår också från att ökningen av könsdysfori bland unga och barn idag kan vara kopplad till en "social" eller "psykologisk smitta", vilket enligt hans artikel kan härledas till sociala medier (Landén, 2019).

6.1.3 Vad problematiseras inte: *Den lyckade behandlingen & lidandet utan den?*

Gemensamt för de som förespråkar den medicinsk-psykiatriska diskursen är att ingen av dessa lyfter huruvida det skulle kunna vara förödande för unga transpersoner att inte få genomgå en könsbekräftande behandling, och att de eventuellt skulle kunna gynnas av att få sådan vård. Att den psykiska hälsan för en ung transperson kan stå och falla med huruvida de får tillgång till könsbekräftande behandling eller ej verkar inte vara intressant att lyfta. Därtill talas det inte om de transpersoner som genomgått en könsbekräftande behandling och faktiskt är glada att de gjort detta. Genomgående i artiklarna som diskuterats ovan lyfts hur

barn riskerar att genomgå irreversibla behandlingar och ångra detta livet ut. Ett citat som illustrerar detta följer;

Vad som däremot börjar bli uppenbart, om också inte systematiskt studerat, är att många av dem som står i kö för behandlingen ångrar sig. Detsamma gäller för flera som genomgått behandlingen. Antalet ångrare som uttalar sig om detta ökar både på internet och i media i övrigt (Gillberg et. al, 2019).

Vilka det faktiskt är som ångrar sig och huruvida dessa personer var barn eller vuxna när de genomgick sin behandling framgår dock inte. Enligt tidigare forskning går det att se hur diskussionen i media kring unga transpersoner och deras rätt till vård ofta centreras kring “ångrare”, personer som genomgått könsbekräftande behandling och helt enkelt önskar det ogjort. Slothouber (2020:92f) visar i en diskursanalys i en amerikansk kontext att det i media vanligen formuleras en rädsla för att barn skall komma till skada av könsbekräftande vård, och att barn eventuellt felaktigt ska få diagnosen könsdysfori. Enligt Slothouber (2020) är det endast en låg andel transpersoner som vill de-transitionera från sin könsbekräftande behandling. Vidare menar författaren att de “ångrare” som det pratas om i media är vuxna personer som genomgått könsbekräftande behandling som vuxna, inte barn (Slothouber, 2020:92f). Slothouber (ibid) menar att uttalanden som åberopar barns behov av skydd kan förstås vara en strategi för att rättfärdiga och argumentera för begränsningar av vissa gruppers rättigheter. Mer specifikt så förstås den grundläggande logiken inom vissa claims utgå från symboliska barn. Barnet blir i dessa claims det som symboliserar en framtid, och blir på så sätt ett mäktigt verktyg för att upprätthålla vissa diskurser som dominerande framför andra, genom att påpeka hur framtidens barn kan komma att hotas av förändringar i samhället (ibid). Vi ser paralleller till denna typ av forskning i vår empiri, dels hur flera av debattörerna lägger fokus på en rädsla för att barn som genomgår behandling kommer ångra sig i framtiden. Men även yttranden i flera av de analyserade artiklarna, som diskuterats i föregående undertema utifrån Gillberg et. als artikel, rädslan för att barn feldiagnostiseras när det enligt debattörerna “egentligen handlar om andra diagnoser”. En kan tolka det som att förespråkare av denna diskurs använder sig av symboliska barn som argument för att få igenom sina politiska åsikter och vidare på ett effektivt sätt rättfärdiga begränsningar av transvården.

Slutligen finner vi det viktigt att poängtera hur debattörerna inte använder sig av orden trans, transperson eller könsidentitet i artiklarna de författat. Istället används till exempel ord som könsdysfori, transsexualism och kultursjukdom.

6.1.4 Effekter: *Den patologiserade könsidentiteten*

Utifrån de artiklar vi läst och det språkbruk som framkommit i dessa kan vi se risker för vissa konsekvenser. Debattörerna skulle eventuellt genom sina uttalanden kring ämnet trans och transvård riskera att begränsa de möjligheter som finns för barn och unga personer att få hjälp med sin könsdysfori och att transpersoner kommer lida men. Vidare kan en se hur debattörerna genom att tala om transpersoner som något avvikande och sjukt reproducerar synen på kön som något binärt och naturligt cementerat (Butler, 2004:76f). Vidare kan en yrka för att deras sätt att tala om ämnet medför en risk för att allmänheten kommer få en förenklad bild av transpersoner och transvård samt att människor i mindre utsträckning skulle vara villiga att stötta fortsatt utveckling av transvården. En kan också argumentera för hur en av debattörerna likställer könsdysfori med crossfit (Arpi, 2020), och därmed gravt underminerar samt förringar unga transpersoners upplevelser kopplade till deras könsidentitet. Än en gång finns det risk för att personer i samhället som sällan (såvitt de vet) exponeras för transpersoner eller deras utsagor missförstår magnituden av vad det innebär att leva som transperson. Att dra en parallell mellan träningsformen crossfit och transpersoners lidande erbjuder en bild av hur könsidentitet bör ses som något mer eller mindre banalt.

Utifrån en diskursanalytisk utgångspunkt finns det ett stort värde i att inte bara analysera vad som sägs, utan också se till vilka tystnader som finns kring ett ämne samt vad detta kan leda till för konsekvenser (Wreder, 2007:34). Debattörerna inom denna diskurs väljer att inte bruka vissa ord som i vårt tycke är av högsta essens i det ämne som artiklarna beskriver. En skulle utifrån en kritiskt diskursanalytisk utgångspunkt yrka för att debattörerna genom att inte använda orden trans, transpersoner eller könsidentitet omedvetet (eller medvetet) osynliggör deras existens. Ytterligare kan det ses som att de fortsatt upprätthåller ett stigmatiserande språkbruk och i förlängningen diskursivt reproducerar en syn på transpersoner och deras frågor som oviktiga (Van Dijk, 1993:249f). Vidare kan det förstås som att konstruktionen av transpersoner som avvikande och sjuka upprätthålls inom denna diskurs, då det som diskuterat ovan bara används diagnostiska termer såsom könsdysfori. Vi argumenterar för att i artiklarna välja bort ovan nämnda ord kan ses som en reproduktion av diskriminering kopplat till unga transpersoner och transvård.

Gillberg et. al (2019) talar om hur barn könsstympas till följd av experimentella behandlingar. Att använda sig av ordet *könsstympas* skulle kunna ses som ett exempel på en

användning av claimsmaking-strategin *piggybacking* (Loseke, 2003:61). I vår tolkning har han valt denna formulering för att könsstympning är ett fenomen som i allmänheten kan läsas som något icke-svenskt och farligt utifrån den strukturella rasism som råder i Sverige idag. Kort sagt, han piggyback-rider på den redan existerande rasistiska vågen i Sverige. Vidare kan det, i vår mening, ses som att han genom ordvalet använder sig av strategin *constructing motivational frames appealing to emotion* (Loseke, 2003:76). Ordet könsstympning är något som i allmänhetens öra är förknippat med oerhört starka känslor, och negativt laddade sådana. Gillberg är troligtvis inte omedveten om detta, utan använder sig av det för att ge sina argument större genomslagskraft.

6.2 Biologiska diskursen

Inom denna diskurs har vi utifrån ett antal artiklar sett ett mönster, där alla berör föreställningen kring kön som biologiskt givna och statiska kategorier. Denna diskursen var framförallt tydligast i debatten gällande trans, feminism och kön. Denna diskurs tangerade dock debatten kring tillgängligheten av transvård för unga. De underteman som presenteras i denna diskurs är Problemdefinition: *Separatistiska rum & "hotfulla" transkvinnor* (6.2.1), Diskursiva antaganden: *Orubbliga kön & "född i fel kropp"* (6.2.2), Vad problematiseras inte: *Priviligerade cis-kvinnor* (6.2.3) och Effekter: *Upprätthållandet av könsnormer* (6.2.4)

6.2.1 Problemdefinition: *Separatistiska rum & "hotfulla" transkvinnor*

Trine Vikinge proklamerar i artikeln *Oansvarigt att ge testosteron till flickor* att det är farligt att ge testosteron till flickor och att det kan leda till svåra konsekvenser. Att transvården genom könsbekräftande behandlingar manipulerar de biologiska könen hos unga och barn. Vikinge skriver hur hormonbehandlingar av flickor kan mynna ut i något negativt. Detta framkommer både i titeln på artikeln, men också i följande citat;

Ungdomar födda som flickor som fått diagnosen könsdysfori får testosteron, en anabol steroid som inte är godkänd för biologiska flickor, och som ger allvarliga biverkningar (Vikinge, 2019).

Vikinge diskuterar i likhet med de analyserade artiklarna i föregående tema tillgängligheten av transvård för barn och unga transpersoner. Det kan däremot tolkas som att problemet presenteras utifrån till delar andra föreställningar i Vikings artikel. Citatet lyfter hur debattören ser en distinktion mellan manligt och kvinnligt utifrån en biologisk

förklaringsmodell. Debattören betonar genom att framföra hur testosteron, ett hormon förknippat med den biologiskt manliga kroppen, ges till biologiskt födda flickor. Detta går att koppla till hur tidigare forskning visar på att diskurser i media är benägna applicera tankar förankrade i kön något biologiskt. På så sätt har forskning visat att artiklar i media tidigare beskrivit transpersoner utifrån könsorgan och traditionellt manliga och kvinnliga könsuttryck. (Baptista & Himmel, 2016:645; Åkerlund, 2018:1320). Även om Vikinge inte specifikt talar om könsorgan i sin artikel, så finns det här paralleller till tidigare forskning då Vikinge vidmakthåller distinktionen av manliga och kvinnliga kroppar med utgångspunkt i hormoner.

Flera debattörer framställer att problemet i debatten dels är att de biologiska könen osynliggörs vilket de menar reproducerar ojämlikhet och förtryck gentemot kvinnor (Gardet, 2020a; Ekman, 2018; Engelwinge, 2020). Förtydligat så syftar debattörerna här då på biologiskt födda kvinnor. Problemet formuleras därmed som att det kan få skadliga effekter av att se kön som en känsla, med flera överskridande könsidentiteter utöver de binära könen. Det ifrågasätts därmed att en kan "välja" kön. Nedan följer ett citat av Kajsa Ekis Ekman som belyser denna syn på problemet;

Formulerandet av kön som en fråga om identitet snarare än ideologi har gjort att diskussionen uteblivit trots att detta är en grundläggande samhällsfråga. För om hela samhället ska ändra sitt synsätt på vad kön är, har det konsekvenser för alla. Vad händer med statistik över könsbaserat våld och löner när vi inte längre kan tala om biologiskt kön? Vad händer med synen på homosexualitet? Vad händer med könsseparatistiska rum som fångelser, omklädningsrum och kvinnojourer? Ja, vad är egentligen kön? (Ekman, 2018).

En kan tolka det som att inkluderandet av andra könsidentiteter än man och kvinna skulle kunna komma att leda till svåra konsekvenser. "Vad händer med statistik över könsbaserat våld?". Det verkar som att Ekman tycker att uppluckrandet av de binära könen hotar den statistik som jämställdhetspolitiken bygger på. Utöver detta formuleras problemet i relation till hur kvinnors separatistiska rum kan komma att bli inkräktade av transkvinnor. Att transkvinnor som ser ut som män tränger in i de utrymmen som är avsedda för biologiskt födda kvinnor och utsätter dessa kvinnor för hot och förtryck. Maria Engelwinge säger följande gällande detta;

[...]Toaletter, omklädningsrum, nakenbad på kallbadhus, Facebook-grupper, kvinnojourer och fängelser. De är separatistiska av en anledning. Inte för att kvinnor vill jävlas med män. Utan för att skydda sig från män [...] Var ska en transkvinna byta om som transitionerade för 20 år sedan och har en kvinnas kropp till det yttre? Gör det någon skillnad för kvinnor om nämnda transkvinna använder damernas eller om en transkvinna med skägg, basröst och penis gör det? Ska vi strunta i kvinnors rädsla för män som ser ut som män eller ska vi ta rädslan på allvar? [...] För det är inte oproblemiskt att män, oavsett vad de känner och kallar sig, har rätt till de rum där kvinnor är extra utsatta. (Engelwinge, 2020).

Här kan vi se hur debattören uppenbart är rädd för den hypotetiska manskodade transkvinnan och hennes/hens oönskade intåg i biologiska kvinnors separatistiska rum. Men det går också att se hur det görs en distinktion i huruvida transkvinnan passerar som en biologiskt född kvinna eller ej. Så länge transkvinnan transitionerat “hela vägen” till att uppfattas som en “riktig” biologisk kvinna verkar det inte vara ett problem, men om transkvinnan antingen är mitt i denna process av transition eller helt enkelt av någon anledning (självvalt eller ej) inte passerar som biologisk kvinna är det hotfullt och inkräktande. Offentligatoaletter kan ses som en samhällsfunktion som också bär med sig könade idéer om manliga och kvinnliga kroppar, och bidrar därmed till en reproduktion av de (biologiska) binära könen som den enda förståelseramen (Bremer, 2017:138). Det illustreras genom citatet hur kroppens funktion som en markör för könet här blir av väldig betydelse i offentliga rum som exempelvis toaletter. Vi uppfattar en paradox i ovanstående uttalande. Debattören förutsätter kön som naturligt givna och biologiska, men bara transpersoners existens utmanar denna föreställning. Det blir i uttalandet här snarare en fråga om att göra kön på “rätt” sätt (Butler, 2004:214). I vår mening blir den biologistiska diskursen förkroppsligad genom att kroppar förväntas modifieras utifrån de ideal som finns rörande kroppen i samhället. För transpersoner blir det en fråga om att kunna passera utan att sticka ut både kroppsligt och socialt som antingen män eller kvinnor för att accepteras i offentliga rum. Detta kan kopplas till vad Signe Bremer beskriver; “Men, med försvinnande menas dock inte detsamma som att någon upphör att synas. Att försvinna i passerande mening handlar snarare om att betraktas som en i mängden av könade kroppar” (Bremer, 2017:134f). Kajsa Ekis Ekman bygger i ett uttalande vidare på problemdefinitionen;

Att kön blir något man själv får definiera har också lett till oväntade konsekvenser, som att våldtäktsmän kan placeras på kvinnofängelser – vilket hänt i England där bland annat **Martin Ponting**, dömd för två våldtäkter, placerats på ett kvinnofängelse efter att ha bytt kön. (Ekman, 2018).

Här lyfter Ekman alltså hur problemet delvis är att våldtäktsmän förflyttas till kvinnofängelser. Först och främst är det ingen man som förflyttas, det är en kvinna. Våldtäkt är en förkastlig och oförlåtlig handling med fatala konsekvenser för den som drabbas. Men det faktum att Ekman väljer att använda ordet våldtäktsmän och kvinnofängelser (plural) samt använder personens födelsenamn är enligt oss en medveten strategi. Det kan tolkas som att Ekman genom att använda sig av orden våldtäktsmän och kvinnofängelser i plural dels vill ge konnotationer till något allvarligt och hemskt, men också att hennes läsare ska se det som att problemet är utbrett och riskerar att hända igen. Det är ju i själva verket är ett tillfälle hon talar om. Detta är i vår mening ett försök till att anamma claimsmaking-strategin *constructing extreme consequences* - alltså att kort sagt beskriva ett problem med en sådan omfattning att det inte går att blunda för (Loseke, 2003:57f). Vi vill dock på intet sätt förringa magnituden av brottet våldtäkt och dess fruktansvärda natur, utan främst peka på hur Ekman medvetet använder sig av ovan nämnda strategi för att ge sitt utlåtande större tyngd.

6.2.2 Diskursiva antaganden: *Orubbliga kön & "född i fel kropp"*

Dels antas det av debattörerna att kön förutsätts vara biologiskt. Att en person är antingen man eller kvinna och är född till just detta. Per automatik går det också att se hur debattörerna då utgår från att alla personer som uppger att de befinner sig någonstans mitt emellan dessa kategorier är såväl fel som hotfulla. Denna uppfattning är också något som påvisas i tidigare forskning (Åkerlund, 2018:1321). I likhet med exempelvis Engelwinges syn på biologiska kön som givna och oföränderliga går det att finna sådana antaganden även i Vikinges artikel;

Ungdomar födda som flickor som fått diagnosen könsdysfori får testosteron, en anabol steroid som inte är godkänd för biologiska flickor, och som ger allvarliga biverkningar (Vikinge, 2020).

Vi finner det av vikt att belysa att Vikinge genomgående i sin artikel hänvisar till transpersoner som "biologiskt födda flickor", istället för att erkänna transidentiteten eller använda andra mer inkluderande ord som könsidentitet. Det här kan tolkas som en strategi att diskursivt befästa den biologiska diskursens förståelse av kön som naturlig. Även tidigare forskning belyser hur media upprätthåller denna förståelsen av kön (Baptista & Himmel, 2016:645). Vikinge argumenterar i sin debattartikel för hur könsbekräftande behandling vidare kan ge oåterkalleliga konsekvenser som ej går att åtgärda efter genomförd behandling.

Det tolkas som att debattören här underförstått lägger fram detta som ett väldigt problem och orosmoment med att barn därmed riskerar “förstöra” sina kroppar. Det kan i denna argumentation antas finnas incitament att skydda “biologiska flickor” från detta problem. Vikinge ger, i linje med artiklarna behandlade i den medicinsk-psykiatriska diskursen, exempel på det vi understryker kan förstås som en “gatekeeping” av transvården.

Den biologistiska diskursen gick att utläsa även i debattartiklar som förespråkade en mer tillgänglig och generös transvård även för barn och unga transpersoner. Till skillnad från Vikinge som ger implikationer med de risker som medförs av att manipulera “biologiskt födda flickors” kroppar, så används de binära könskategorierna med en annan avsikt i dessa andra artiklar. Transaktivisten Maria Hansson framför i artikeln *Låt unga transpersoner få rätt till behandling* detta synsätt vilket illustreras genom följande exempel;

För ungdomar på väg in i, eller i början av puberteten, kommer ett förbud mot pubertetsblockare, att leda till allvarliga psykiska problem. Vi vet, att det är psykiskt påfrestande för personer ha rätt kön i fel kropp. Ännu mer påfrestande är det, när man är på väg in i puberteten och ser hur ens kropp börjar utvecklas till en vuxen version av det kön man inte är. En sådan utveckling leder till, att man börjar bli allt mer deprimerad, och att en allt djupare ångest utvecklas (Hansson, 2020).

Hansson ställer sig kritisk mot en inskränkning av transvård och ett allt större ifrågasättande av könsbekräftande behandling i debatter som förs i media, främst gällande barn och unga som söker denna typ av behandling. Med utgångspunkt i citatet ovan kan det förstås göras vissa antaganden i artikeln, framförallt rörande föreställningar om kön och genus, vilket kan förstås i enlighet med den diskurs som Barker-Plummer (2013:713) benämner som “Wrong Body Discourse” (WBD). Här betonas könsidentiteten ha en essentiell grund, dels då den antar en inneboende bestående könsidentitet, men också då de binära könskategorierna man och kvinna fortfarande är centrala i denna diskurs (ibid). Genom uttryck i artikeln så som “rätt kön i fel kropp”, så pekar detta mot en möjlighet till att förändra den fysiska kroppen för att överensstämja med den inneboende identiteten. I relation till den biologistiska diskursen som förutsätter två givna och statiska biologiska kön (med hänvisning till genitalia), så utmanar WBD denna föreställning om kön som helt statiska, då transpersoner byter köns kategorier genom könsbekräftande behandling (ibid). Dock uppstår frågor rörande utrymmet för andra mer flytande transidentiteter och icke-binära utifrån WBD, med utgångspunkt i antagandet om en essentiell inneboende könsidentitet som inte stämmer

överens med det biologiska och fysiska könet. Vi tolkar det som att föreställningen om “rätt kön i fel kropp” diskursivt står i förhållande till en rådande biologistisk diskurs som förutsätter de binära könen man och kvinna, vidare så upprätthålls därmed reproduktionen av det binära.

De föreställningar om kön som dominerar blir det raster som gör världen begriplig (Bergström & Ekström, 2018:273ff), att “vara född i fel kropp” kan utifrån detta raster göras begripligt utifrån en cis-heteronormativ förståelseram och samhälle. Vi vill förtydliga att denna förståelseram har varit central historiskt för att erkänna transrättigheter. Dels då den erbjudit ett perspektiv på trans som upplevts som begripligt utifrån föreställningar kring kön och genus (Ambjörnsson, 2003:15f). Men detta synsätt har över tid kommit att hämma möjligheter till genusuttryck som befinner utanför de binära könen. Alltså att personer som har en mer flytande eller icke-binär könsidentitet fortsatt ifrågasatts mot bakgrund av den heterosexuella matrisen. Vidare så reproducerar även den biologistiska diskursen sökandet efter svar på varför personer väljer att frångå den heterosexuella och könade normer i samhället. Detta belyser vidare hur det som antas vara “normalt” i denna bemärkelse alltid fungerar som något förgivettaget och osynligt (Ambjörnsson, 2003:20-23). Istället uppstår frågor som exempelvis “Varför blir folk trans? Varför blir folk homo?” Istället för att vända på frågan.

6.2.3 Vad problematiseras inte: *Priviligerade cis-kvinnor*

Inom denna diskurs problematiseras inte den samhälleligt cementerade föreställningen om kön, alltså att kön är något som biologiskt givet och förutbestämt vid födsel. Vi kan alltså se hur den normativa uppfattningen kring kön som biologiskt bestämt inte ifrågasätts i denna diskurs;

Svenska Akademiens ordbok definierar en kvinna som ”en vuxen människa av honkön.” För att veta vad honkön är får vi gå till Karolinska Universitetslaboratoriet, som informerar oss att bortsett från de som föds med kromosomavvikelse är skillnaden att ”kvinnor har normalt två X-kromosomer, XX, medan män har en X och en Y kromosom, XY (Ekman, 2018).

Här förutsätts att könsorgan och kromosomer determinerar hela ens könsidentitet. Det talas vidare om hur transpersoner, i synnerhet transkvinnor är ett hot, men talas inte tillräckligt om hotbilden gentemot transpersoner i samhället. Enligt denna radikalfeministiska logik så

uttrycks män som hot. Bilden av transkvinnor som hotfulla (i likhet med män) mot cis-kvinnor kan tolkas endast åstadkommas genom att inte erkänna existensen av trans. Därmed osynliggörs att transpersoner överlag har en mer marginaliserad ställning i samhället än dem som beskrivs som "biologiska kvinnor" eller cis-kvinnor. Butler (2004:25, 216f) menar att personer som avviker från de samhälleliga könsnormerna, till exempel transpersoner, riskerar avhumanisering i och med sin överskridande identitet. Det menas vidare att detta är djupt förankrat i diskurser att detta i längden riskerar leda till fysiskt våld och förtryck. Det problematiseras alltså inte hur det diskursivt reproduceras en föreställning om de binära och biologiska kategorierna man och kvinna som naturliga, vilket ger cis-kvinnor en mer privilegierad position i samhället. Och detta tvingar transpersoner att passera och sträva efter att upprätthålla kategorin man eller kvinna för att inte riskera att utsättas för våldsamma sanktioner.

6.2.4 Effekter: *Upprätthållandet av könsnormer*

Vad som kan komma utav dessa problemrepresentationer är än en gång hur allmänhetens syn på transpersoners existens och deras rätt till vård styrs i en viss riktning. Det skulle kunna förstås vara en retorik som bidrar till att tillgängligheten för transvård inskränks. Vilket i synnerhet kan antas drabba unga transpersoner, leda till ett längre lidande och ifrågasättande av deras transidentitet i och med hänvisningen till det biologiska könet. Genom att betona hur transkvinnor inte är "riktiga" kvinnor och att en feminism som inkluderar dessa personer förstör "riktiga" kvinnors kamp och reproduceras en diskriminerande syn på transpersoner som avvikande och fel. Vidare kan en se en tydlig reproduktion av föreställningar om de binära könskategorierna och hur dessa är biologiskt avhängiga. Detta kan förstås bidra till att vidare exkludera transpersoners egna definitioner av sin könsidentitet, och som förlängning fortsatt ifrågasätta och misstänkliggöra transpersoners legitimitet (Baptista & Himmel, 2016:644, 654). Denna syn på kön som något naturligt och statiskt går också i linje med vad som återfinns i den medicinsk-psykiatriska diskursen. Dessa diskurser tangerar varandra vad gäller hur en ser på kön och könsidentitet. Detta är något som vi observerat och finner relevant att nämna.

6.3 Att rädda barn-diskursen

Inom denna diskurs framstår det i synnerhet ett tema kopplat till barn - deras bräcklighet samt oförmåga till rationalitet. Något som genom detta tema också visar sig är avsaknaden av

alternativa synsätt gällande just barns kompetens. Vi kommer i detta avsnitt redogöra för båda. Inom denna diskurs kommer underteman presenteras; Problemdefinition: *Det vårdslösa barnet* (6.3.1), Diskursiva antaganden: *Den rationella vuxna* (6.3.2), Vad problematiseras inte: *Det kompetenta barnet* (6.3.3) samt Effekter: *Det fortsatt vårdslösa barnet* (6.3.4).

6.3.1 Problemdefinition: *Det vårdslösa barnet*

Som diskuterat tidigare vid analys av den medicinsk-psykiatriska diskursen så framställs en del av problemrepresentationen vara risken med att barn genomgår behandling och ingrepp som inte går att ångra, antingen genom hormonbehandling eller kirurgiska ingrepp. Detta delar denna diskurs, men har andra antaganden till varför denna problemdefinition existerar. I vår upplevelse är dessa diskurser avhängiga varandra, men vi finner ändå ett värde i att analytiskt särskilja dem. Vi fann, som diskuterat ovan, flera uttalanden som argumenterade för hur ökningen av unga och barn som söker sig till transvården kan förklaras genom neuropsykiatriska diagnoser och psykisk ohälsa. Det vi finner intressant och vill understryka är hur dessa uttalanden i majoritet gick hand i hand med synen på barn som oförmögna att fatta rationella och medvetna beslut kring sina kroppar i förhållande till sin identitet. Genomgående i dessa debattörers artiklar framgår hur det bland unga och barn som idag söker könsbekräftande vård finns en överrepresentation av andra diagnoser. Nedan följer ett exempel från artikeln *Även vuxna har rätt till säker vård vid könsdysfori*. Titeln på artikeln kan ses som missvisande då den egentligen handlar om anhöriga och föräldrar till unga transpersoner som uttrycker missnöje och oro kring könsbekräftande behandling för barn och unga transpersoner;

“Diagnos ställs utan att patienten bedöms ur ett helhetsperspektiv och beaktande av exempelvis samverkande psykiatriska diagnoser, livssituation, uppväxt, information från anhöriga, social situation och hälsoläge. Mycket talar för att könsdysfori hänger ihop med annan problematik och neuropsykiatriska diagnoser såsom autism.” (Ehinger Berling et. al, 2019).

Citatet belyser debattörernas syn på hur transvården är utformad. Ordet *patienten* syftar här specifikt till barn och unga som genomgår könsbekräftande vård. I likhet med den medicinsk-psykiatriska diskursen finns också en fokus på hur neuropsykiatriska diagnoser kan ses som orsaken till unga personers icke-normativa könsidentitet. En fråga som uppkommer är, varför skulle barn med neuropsykiatriska diagnoser inte kunna tillges självbestämmande? Och varför skulle dessa barn och ungdomar vara mindre kapabla till att förstå sig på sin egen

könsidentitet? Men varför detta inte diskuteras eller tas upp i problemrepresentationen i debatten gällande tillgängligheten av transvård, kan verka logiskt utifrån denna diskursens föreställning om barns behov av skydd. Monica Nordenfors (2010:63) menar att det finns en samhällelig föreställning om att såväl barn som unga personer inte har kompetens nog att kunna vara egna aktörer. Det kan vidare problematiseras varför just vuxna, föräldrar och anhöriga hörs nästan uteslutande i debatten, vilket kommer analyseras vidare i undertema 6.3.3.

6.3.2 Diskursiva antaganden: *Den rationella vuxna*

Vi tycker oss se hur problemet ifråga sett utifrån denna diskursiva förståelseram har sin utgångspunkt i en dikotomi. Enligt Mattsson (2015:43) är dikotomier (motsatspar med givna egenskaper) något som människor använder sig av för att begripliggöra sin omvärld. Det som existerar någonstans mitt emellan dessa motsatspar ses som avvikande eller fel. Utifrån hur debattörerna uttrycker sig i sina artiklar kan en yrka för att de utgår ifrån dikotomierna barn och vuxen, med egenskaperna omogen eller förvirrad respektive mogen och förmögen att fatta rationella beslut. Det som då uppstår i mitten av dessa motsatspar är exempelvis barn som faktiskt är förmögna fatta rationella och gynnsamma beslut för sina egna liv. Denna kategori uppfattas som omöjlig, icke-existerande eller fel utifrån deras logik. Nedan följer ett tongivande citat som visar på denna logik från artikeln *Oansvarigt att ge testosteron till flickor*;

När man fyllt 18 år kan man söka och få påbörja behandling med könskonträra hormoner och underlivskirurgi. Detta är experimentell behandling som för alltid förändrar kroppen. Om man skulle ångra sig finns det inget sätt att göra detta ogjort [...] Är 18 år en tillräcklig ålder för att kunna ta beslut om icke-reversibla medicinska behandlingar? Många tar riktigt usla beslut i den åldern, stenhårt övertygade om att de är bra. Som tur är, så är besluten oftast inte styrande för resten av livet.
(Vikinge, 2020).

Utifrån begreppet dikotomi kan citatet förstås på en djupare nivå. Det oförmögna barnet står alltså i relation till motsatsen, underförstått den rationella och kompetenta vuxna. Det talas inte om det faktum att "usla beslut" kan fattas av många olika anledningar av personer i alla åldrar. En 50 år gammal människa (vilket kan antas ses som en vuxen eller mogen ålder) kan mycket väl vara vad som skulle kunna kallas för omdömeslös och fatta mindre gynnsamma beslut i förhållande till sig själv. Personen kanske är olycklig, lycklig, jättetrött eller berusad.

Eller bara inte särskilt bra på att värna om sig själv. Poängen är här att variabeln ålder kanske inte är tillräcklig för att verkligen avgöra vem som är förmögen att fatta rationella och positiva beslut i förhållande till sitt eget liv.

6.3.3 Vad problematiseras inte: *Det kompetenta barnet*

Ovan nämnda diskurs ser barnet som skört och icke-kompetent. Detta är också vad som genomsyrar debattörernas argument. Det vi önskar lyfta här är debattörernas tystnad kring de färdigheter som barn kan bära på. Monica Nordenfors (2010:63) menar att barn besitter kompetens och bör inkluderas för att få chans att bidra och utveckla sina förmågor. Det vore i vår mening bakåtsträvande att vidmakthålla debattörernas hämmande syn på barn och deras kapacitet. Vi ser det här som något som inte kommer till uttryck i de artiklar vi analyserat, men som är en konkurrerande diskurs som vi argumenterar för behövs för att avhjälpa den rådande konservativa synen på barn som passiva objekt enbart i behov av skydd och omsorg.

Vidare så nämns inte vad för positiva konsekvenser som könsbekräftande behandling kan medföra för de som får tillgång till det. Det uttrycks att föräldrar och närstående återberättar vilka förödande konsekvenser som uppstått i och med transvård, men det problematiseras inte vad för syn föräldrar och närstående har kring transidentiteter och huruvida de delar samma uppfattning som dessa barn och unga. För vem är egentligen konsekvenserna förödande? Unga transpersoner eller deras närstående? Några uttalanden från unga personer med könsdysfori står dessutom inte att finna i artiklarna. Ytterligare en gång blir det tydligt vem det är som får höras och inte, i detta fall vuxna i relation till barn. Loseke (2003:36) lyfter också hur marginaliserade gruppers möjlighet att göra sig hörda är mycket små. En kan i detta avseende se det som att personerna som debattörerna skriver om är marginaliserade i åtminstone två avseenden - att de är transpersoner och avviker från könsnormen samt att de är barn. I förhållande till vuxna får barn sällan möjligheten att formulera claims gällande frågor som påverkar deras livssituation (ibid). Att inkludera dessa personers utsagor hade en kunnat yrka för som såväl lämpligt som relevant. Det forskning som visar hur barns kapacitet gällande rationellt beslutsfattande ökar i relation till hur mycket de ges möjlighet till delaktighet vid beslut som påverkar dem själva. Häri läggs tonvikt vid att skapa möjligheter för såväl vuxna som barn att få visa sitt engagemang i frågor och ämnen som rör de båda kategorierna (Nordenfors, 2010:63).

6.3.4 Effekter: *Det fortsatt vårdslösa barnet*

Denna diskurs och den retorik som förs i den kan förstås bidra till att tillgängligheten för transvård inskränks. Specifikt för barn och unga som identifierar sig som trans så kan detta leda till ett längre lidande och ett ifrågasättande av deras transidentitet med hänvisning till det biologiska könet. Den samhälleliga uppfattningen kring att barn är oförmögna att fatta rationella eller kloka beslut kan av denna diskurs komma att reproduceras.

Upprätthållandet av stigmat kring och ifrågasättandet av unga transidentiteter kan bidra till att individer tvingas leva med den obekräftade kroppen och fortsatt lider av att inte kunna leva ut sin könsidentitet. Vidare menar vi att det kan ses vara mycket psykiskt påfrestande att under puberteten leva i en kropp som inte överensstämmer med sin identitet.

En kan förstås föreställa sig oron från föräldrar eller anhöriga när ett barn utmanar och ifrågasätter normativa idéer om manligt och kvinnligt, då hela samhället är präglad av dessa binära kategorier (Ambjörnsson, 2003:15). Kanske är det inte ens kopplat till att dessa normativa idéer ställs på ända, utan snarare det faktum att barnet kort sagt påvisar en "plötslig" förändring i sin identitet? Vi vill också understryka att en inte kan ta förgivet att ett barn "plötsligt" blivit trans. Att en förälder eller anhörig "upptäcker" eller får ta del av att en ung person plötsligt kommer ut som trans inte är likställt med att denna unga person inte känt detta under en längre tid. Vi vill betona att en person kan ha vetat om sin könsidentitet, men inte vågat komma ut eller erkänna den, till följd av eventuellt stigma och synen på barn som oförmögna att rationellt förstå sina kroppar och identiteter. Mot bakgrund av detta upplever vi att den dominerande diskursen kring barn i behov av omsorg och skydd behöver utmanas.

6.4 Queer-diskursen

Studien visar på att det finns diskurser i debatterna kring trans som utmanar det dominerande synsättet på vad kön är samt hur det tar sig uttryck. Dock gick denna utmaning av de binära könen endast att finna i ett fåtal av de analyserade artiklarna. Avsnittet har delats upp i följande underteman vid namn; *Radikalfeminism & transfobi* (6.4.1), *Performativa kön* (6.4.2) och *Det utopiska samförståndet eller uppluckrandet av kön* (6.4.3)

6.4.1 Problemdefinition: *Radikalfeminism & transfobi*

Något som framgår tydligt inom diskursens problemrepresentation är hur den radikalfeministiska grenen som hörs mycket i debatten kring trans bidrar till reproduktionen

av de binära könen och ett fortsatt stigma för transpersoner. Därtill att transkvinnor utsätts för förtryck som kvinnor såväl som transpersoner genom hur den radikalfeministiska grenen, och förespråkare av såväl den medicinsk-psykiatriska och biologiska diskursen uttrycker sig. Vidare uttrycks det av debattörerna inom diskursen att det finns en risk för att möjligheterna till får både unga och vuxna transpersoner inskränks;

...en värld som tycks mig oerhört fattig och våldsam. Fattig? Ja, eftersom den inte skulle ha plats för andra människor än Riktiga Män och Riktiga Kvinnor (läs människor som tilldelats antingen kvinna eller man som kön vid födseln och är nöjda med det livet ut samt allra helst reproducerar sig med varandra samt aldrig funderar över varför så mycket resurser och makt i samhället läggs på att skapa och upprätthålla olikheter mellan kvinnor och män (Råghall, 2018).

Den här diskursen framkom nästan uteslutande i debattartiklar som svar och repliker på debattartiklar tillhörande de ovan diskuterade diskursiva grupperingarna. Det var i dessa artiklarna som också transpersoner själva kom till tals och fick höras i debatterna. Detta i motsats till hur transpersoners röster uteslutits från de andra diskursiva grupperingarna. Det blir på så sätt tydligt hur det i många fall talas *om* transpersoner, inte *med* transpersoner. Också att det är andra personer som hörs i debatter som rör transpersoners liv. Detta är något som också går att se inom tidigare forskning. Åkerlund (2018) lyfter hur det sällan är transpersoner själva som syns i debatter kring trans och transvård, utan att det framförallt är cis-män som tar plats i dessa frågor.

6.4.2 Diskursiva antaganden: *Performativa kön*

Vad gäller just antaganden kan det vara relevant att tala om subjektspositioner. Vad subjektsposition som begrepp syftar till att beskriva är hur människor existerar helt beroende på de diskurser som finns i deras omgivning. Olika diskurser möjliggör olika subjektspositioner och skapar också möjligheten för oss att inta flera olika subjektspositioner (med varierande diskursiva tillhörigheter) på samma gång. Dessa positioner påverkar hur vi ser på oss själva och vår omvärld, de styr vad vi anser vara möjliga eller icke möjliga sätt att agera på. Subjektspositioner kan ses som ett filter varigenom vi ser och förstår vår värld. Det är av värde att analysera dessa positioner då de kan ge en förståelse gällande den diskurs som undersöks och vilka handlingsalternativ som blir möjliga för de personer som existerar inom den (Bergström & Ekström, 2018:273ff). Nedan följer ett citat där det framkommer hur de subjektspositioner som är dominerande utmanas;

Transpersoners kamp ser olika ut beroende på vem man är. Det finns fler kön än man och kvinna. De biologiska markörerna är inte heller så enkla att dela in i XX och XY, det finns många variationer [...]

Kön är komplext och inte något som enkelt överensstämmer med vare sig sociala eller biologiska kategorier. Detta förbiser Ekman helt (Noaksson & Rapp, 2018).

Vi kan se hur ovanstående citat visar på en utmaning av de givna subjektspositioner som erbjuds utifrån den biologistiska diskursen i samhället idag. Utifrån denna förståelseram tolkar vi de möjliga subjektspositionerna gällande kön som kategorierna man eller kvinna. Den biologistiska föreställningen om att det enbart finns två stycken begripliga köns kategorier som personer kan förkroppsliga är rådande i vår sociala värld, vilket medför att subjektspositioner från konkurrerande diskurser anses vara mindre begripliga (Ambjörnsson, 2003:15f). I Queer-diskursen betonas i motsats till detta hur kön är socialt skapat och överskrider de binära kategorierna, vilket citatet ovan illustrerar. I artikeln understryks vidare performativiteten och görandet i kön, dels då författarna berättar hur transkvinnor och transmän förväntas uppvisa stereotypt feminina respektive maskulina attribut för att ens erkännas någon form av acceptans socialt, det är ständigt ett krav på att passa in på rätt sätt (Noaksson & Rapp, 2018). Det som hamnar i fokus här är ännu en gång på vilket sätt kroppar kodas och förstås i ett socialt sammanhang. Trots att debattörerna här är tydliga med att kön är mer komplext än en biologistisk förklaring av vad kön är med många fler könsuttryck och identiteter, vilket går i linje med Butlers teoretisering och förståelse av kön (Butler, 2004:212ff). Ändå menar Butler (2004:25, 216f) att de diskursiva normer kring kön leder till att transpersoner riskerar att utsättas för förtryck i de fall de inte lyckas passera som cismän eller ciskvinnor, något som även flera tidigare studier belyst. De har visat på hur transpersoner till följd av förtryckande diskurser avhumaniseras, hotas och förföljs, vilket i värsta fall har lett till fatala konsekvenser (Baptista & Himmel, 2016; Barker-Plummer, 2013; Åkerlund, 2018). Mot bakgrund av detta så kan en djupare förståelse för citatet ovan ges, i vår mening är dessa normer kring kön så djupt rotade i samhället att det är något debattörerna *måste* förhålla sig till för att ens kunna begripas. Den heterosexuella matrisen är den bakomliggande förståelseram som vi förhåller oss till, och Queer-diskursen kan förstås konkurrera med denna förståelse. Här kan begreppet dikotomi vara på plats att använda, och vi tolkar den biologistiska diskursens syn på kön stå i motsats till den konkurrerande queer-diskursens förståelse.

För att fortsätta diskussionen så utmanar och förkastar queer-diskursen den binära synen på kön, men står å andra sidan i förhållande till den (Mattsson, 2015:43; Ambjörnsson, 2003:23). Det som kommer till uttryck inom Queer-diskursen är i vår uppfattning ett antagande om att kön ständigt konstrueras i vår sociala vardag. Vi ser paralleller till Bremers forskning om hur detta görande av kön uttrycks genom könsbekräftande behandling. Bremer betonar hur det inom transvården ställs väldigt hårda krav på att transpersoner ska passera fysiskt enligt de normativa uppfattningar som finns kring maskulinitet och feminitet, dels för att få tillgång till behandling, men också för att bli erkända som cispersoner (Bremer, 2017). Trots att queer-diskursen utmanar dessa maskulina och feminina ideal som givna så kan det förstås hur transpersoner tvingas in i dessa för att i vissa fall kunna överleva.

6.4.3 Effekter: *Det utopiska samförståndet eller uppluckrandet av kön*

Utifrån hur debattörerna inom denna diskurs uttrycker sig kan vi se hur detta medför en chans till att skapa opinion kring hur kön inte behöver vara varken binärt eller biologiskt bestämt. Vidare kan denna diskurs eventuellt leda till en förståelse kring att kvinnors och transpersoners rättigheter inte nödvändigtvis behöver vara konkurrerande. Kanske kan det vara så att kvinnor och transpersoner tillsammans kan mobilisera och samarbeta för att åstadkomma samhällelig förändring? Ulrika Stahre (2020) uttrycker sig kring detta i sin debattartikel *Transfobin är en fantasi om en hotande penis*, där hon svarar på en artikel publicerad på hemsidan gardet gällande ämnet transpersoner;

I stället för att skriva den här texten skulle jag kunna göra något vettigt med min tid. Vi har en feministisk kamp att föra. Vi kan göra det tillsammans, med Butlers ord: ”Om transexkluderande radikala feminister insåg att de lever i samma värld som transpersoner och delar kampen för jämställdhet, mot våld och för en självklar plats i samhället, skulle det inte längre finnas transexkluderande radikala feminister. Feminismen skulle däremot stå stark, både som gemensam praktik och som en vision om solidaritet. (Stahre, 2020).

Kort sagt kan det, om författaren får sin vilja igenom, resultera i bättre förutsättningar för samförstånd och solidaritet kring den feministiska kampen. Vi tror att denna diskurs kan ha som effekt att samtalet kring trans och kön inom såväl feminism som allmänt blir mer nyanserat och inkluderande. Det går att tolka Stahres uttalande utifrån en viss claims-making strategi, nämligen *constructing motivational frames appealing to emotion* (Loseke, 2003:76). Dels så kan det tolkas som att Stahre betonar hur transpersoner är, precis som kvinnor, utsatta

för våld och förtryck. Genom att understryka detta och vidare trycka på solidaritet mellan kvinnor och transpersoner så kan det ses som ett Stahre spelar på omgivningens känslor för att åstadkomma sympati och tillhörighet gentemot transpersoner. Dels som offer utsatta för våld och förtryck, men också för att rikta fokuset på att transkvinnor och kvinnor delar förövare - underförstått män (ibid:76f). Loseke menar att effekten av spela på känslor är extra effektivt för att människor inte kan tänka på sociala problem utan att känna någonting kring dessa (ibid).

7. Avslutande diskussion

Vår avsikt med denna studie är att undersöka och problematisera kategoriseringar av transpersoner i mediala debatter. För att göra detta har vi valt ut debattartiklar som behandlar temat trans. Två övergripande ämnen har debatterats i debatterna; barn och unga transpersoner och deras rätt till vård, samt den feministiska rörelsen i förhållande till inkluderingen av transkvinnor. Studien har ett avstamp i en konstruktionistisk ansats, och vi har använt oss av diskursanalytiska verktyg i form av kritisk diskursanalys, Bacchis WPR-frågor samt ett antal andra teoretiska begrepp. Vi har noterat fyra olika diskursiva grupperingar som framträtt i analysen, vilka bidrar till konstruktionen och förståelsen av trans och transpersoner i debatterna som förs i media. Dessa diskursiva grupperingar kan förstås vara i relation till och beroende av varandra, samt även konkurrera med varandra rörande föreställningar kring en social företeelse. Resultatet vi fått fram har undersökts med hjälp av fyra frågeställningar som listas nedan;

1. Hur definieras “problemet” inom debatterna?
2. Hur kategoriseras trans och transpersoner i debattartiklarna, och hur relateras det till föreställningar kring genus och ålder?
3. Vilka röster hörs i debattartiklarna och hur legitimerar dom sitt talutrymme?
4. Vilka konsekvenser kan komma av problemrepresentationen och kategoriseringarna som formuleras i debatterna?

Mot bakgrund av resultatet och analysen som presenterats i föregående avsnitt så ser vi hur de olika diskurserna definierar problemet inom debatterna på skilda sätt, vilket innebär en rad medföljande grundantaganden som bidrar till vissa kategoriseringar av transpersoner. Dessa kategoriseringar är i förhållande till förståelsen av kön, genus och ålder, där de diskursiva

grupperingarna har olika föreställningar kring dessa faktorer. Dels att transkvinnor hotar den feministiska kampen, samt att kön förstås som binärt och biologiskt bundet. Denna biologiska syn bär på implikationer att transkvinnor inte är "riktiga" kvinnor. Sedan att barn och unga personer som söker könsbekräftande behandling är oförmögna att fatta rationella beslut gällande sina egna kroppar och därmed är i behov av vuxnas omsorg och skydd. Även att transidentiteten är kopplad till neuropsykiatriska diagnoser eller annan psykisk ohälsa. Queer-diskursen erbjuder däremot en annan förståelseram för problemet, där kön antas vara mer komplext och socialt konstruerat än den biologiska förståelsen av kön, och menar att det är de binära kategorierna som riskerar skada transpersoner. Vidare så ses tillgängligheten för könsbekräftande behandling vara av vikt, specifikt gällande barn och unga för att undvika en allt svårare psykisk ohälsa.

Inom debatten gällande unga transpersoner och transvård är de som uttalar sig vanligen cispersoner. Vidare är det framförallt forskare, läkare, samt anhöriga och föräldrar till unga transpersoner som för talan gällande frågor kopplade till tillgängligheten av transvård. Inom den andra övergripande debatten rörande feminism, kön och transpersoner så är det i synnerhet vuxna cis-kvinnor som för talan. Här gick det dock att se hur transkvinnor i viss mån gjorde sig hörda inom debatten. Det var emellertid så att dessa personer uttalade sig i form av replik och försvar av sin position och sina rättigheter. Vad gäller vem det är som hörs går det alltså att se en trend genom i princip alla artiklar - unga transpersoner ges väldigt sällan utrymme till att själva uttala sig kring frågor som gäller de själva. I de fall transpersoner gavs utrymme så var det vuxna som förde barn och ungas talan. Tidigare forskning inom en svensk kontext visar på hur transpersoner nästan uteslutande exkluderas från medias rapportering gällande diskussioner om trans (Åkerlund, 2018). Till skillnad kan vi dock utläsa att det ges mer utrymme för vuxna transpersoner att ta del i de analyserade debatterna. Dock så handlar det i stor mån om att kämpa för deras rättigheter och existens. Med det sagt så vill vi yrka hur utrymmet för transpersoner att få höras i debatterna behöver öka, specifikt vad gäller barn och unga transpersoner.

I styckena ovan har vi kort sammanfattat svaren vi inhämtat gällande de tre första frågeställningarna. Vidare kommer vi i den fortsatta diskussionen prata om vår sista frågeställning. Utifrån vad vi tagit del av i de olika artiklarna kan vi finna ett antal eventuella konsekvenser. Dels är språkbruket till stor del såväl patologiserande som förtryckande. Genom att reproducera ett patologiserande språkbruk där unga transpersoner idag ses som

avvikande och deras identitet förklaras med diagnoser så riskerar unga transpersoner att utsättas för fortsatt förtryck och stigma, samt att psykisk ohälsa hos transpersoner bekräftar. Som effekt riskerar tillgängligheten av transvård för unga begränsas. Vissa debattörer inom den biologistiska diskursen lyfter exempelvis hur icke-passerande transkvinnor kommer inkräkta på cis-kvinnors utrymme och hota dessa cis-kvinnor i den mån att transkvinnorna faktiskt inte anses vara "riktiga" kvinnor. Transkvinnorna är baserat på denna definition män som förklätt sig till kvinnor i syfte att avskrika kvinnors rättigheter och förtrycka. Denna typ av formulering kan komma att leda till hur synen på transkvinnor som falska, fel och bedrägliga upprätthålls och att dessa människor fortsatt lever sina liv i förtryck. Detta medför också risken att personer som är trans blir mindre benägna att våga komma ut och leva ut sin könsidentitet. Vidare så reproduceras en syn på kön som begränsar förståelsen av överskridande könsidentiteter och könsuttryck. Det kan förstås som att kroppen här blir en markör för vem som anses vara tillräckligt kvinnlig eller manlig, där mer flytande identiteter ses som hotfulla och obegripliga (Ambjörnsson, 2003:15f).

Emellertid erbjuds alternativa förståelser av genus inom queer-diskursen. Här talas det om kön på ett mer flytande och inkluderande sätt, där också transpersoner framställs på ett mer humant vis. Dock skall det sägas att de diskurser som vi finner vara mest dominerande inom debatterna som rör transpersoner är de medicinsk-psykiatriska och den biologistiska diskurserna. Vi menar att det språkbruk och den syn på kön och genus som queer-diskursen erbjuder bör få ta större plats i mediala debatter. Denna typ av språk och framställning tror vi kan leda till en bättre och mer inkluderande förståelse gällande transpersoner överlag. Förhoppningsvis kan det också hjälpa till att rasera den binära syn på kön som dominerar vårt samhälle idag.

Något som för oss blivit tydligt är hur det genomgående i de debatter som analyserats finns en avsaknad vad gäller ett perspektiv som lyfter barns kompetens. Vi yrkar för att de rådande föreställningarna kring barn som icke-kompetenta och i behov av skydd behöver revideras. Forskningen säger att barn har goda förutsättningar att kunna fatta kloka beslut när de ges chansen till detta. Vi menar på att barn bör ges större delaktighet vid beslutsfattande kring frågor som påverkar deras liv. På så vis kan samhället få möjlighet att ta del av de viktiga bidrag som barn kan erbjuda, och barn själva får bättre förutsättningar till att utvecklas som individer. Med det sagt menar vi inte att barn skall vara utan vuxnas beskydd, utan snarare att de behöver ges ett större inflytande över sina liv.

Något som för oss känns intressant att diskutera vidare och som kan öppna upp för framtida forskning kring temat trans är vilka logiker som ligger till grund för att debattörerna gett sig in i att diskutera transfrågor. Vad för avsikter kan dessa människor ha till att skapa opinion kring dessa frågor? En skulle kunna yrka för att varken Ivar Arpi eller Kajsa Ekis Ekman själva påverkas nämnvärt av utfallet som denna debatt skulle mynna ut i. Är kön i förhållande till trans något som verkligen har någon särskild inverkan på två cis-personer? Det skulle kunna vara så att såväl Arpi som Ekman har logiker som lett till att de valt att söka styra dessa frågor i en viss riktning. Det är allmänt känt att Kajsa Ekis Ekman är marxist. Vidare är Ivar Arpi ledarskribent för en tidning som uppstår nyliberala idéer samt konservativa tankar och ideal. Det kan ju faktiskt vara så att båda dessa debattörer gett sig in i diskussionen för att driva sina egna ideologiska övertygelser och sprida dessa. Troligtvis är de inte särskilt intresserade av om unga transpersoner har rätt till vård eller ej. Vi skulle yrka för att det snarare kan handla om att de använder sig av debatten för sina egna intressen. Men det vet vi så klart inte. Kanske identifierar sig Ivar Arpi trots, sin ställning på Svenska Dagbladet, på ett personligt plan som en transaktivist? Kanske är Kajsa Ekis Ekman på riktigt rädd för transkvinnor (läs förklädda "män") och att dessa kommer förvandla hennes spabesök från lugnande till skrämmande? Det vet vi inte. Men det kan vara så. Vi tror snarare att hennes grepp är en marxistisk analys än en riktig rädsla för att skäggiga transkvinnor ska ta sig in på kvinnors separatistiska rum.

Kort sagt tolkar vi det som att transidentiteter blir till slagträn i Arpis och Ekmans ideologiska kamp. Frågan är vad som är värst, att på riktigt måla upp och frukta transkvinnor som farliga och förklädda män eller att använda transpersoner helt samvetslöst för sitt eget gagn? Vi ser ett tydligt stort behov av att forska vidare kring hur transpersoner kategoriseras i mediala debatter och vad dessa kategoriseringar kan leda till gällande den samhälleliga uppfattning av personer inom denna grupp. Transpersoner bör inkluderas i denna forskning så att deras röster blir hörda på ett mer adekvat vis. Exempelvis skulle forskningen vidare kunna föras genom att intervjua unga transpersoner om deras upplevelser är kopplat till den mediala rapporteringen gällande trans och tillgängligheten av transvård. Vi har inte hittat många studier kring temat trans med utgångspunkt i en diskursanalys inom en svensk kontext. Det skulle vara av värde att vidare fördjupa sig i dessa frågor framöver, då i en större omfattning, och vidare undersöka reproduktionen av förtryckande diskurser inom mediala debatter.

Referenslista

Akademikerförbundet SSR (2017) *Etik i socialt arbete – Etisk kod för socialarbetare*.

Ambjörnsson, Fanny (2003) *I en klass för sig: genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Diss. Stockholm: Ordfront förlag.

Ambjörnsson, Fanny (2016) *Vad är Queer?* 2. uppl. Stockholm: Natur & Kultur.

Arbetsmarknadsdepartementet. (2018) *Historik om utvecklingen av hbtq-personers rättigheter i Sverige*. <https://www.regeringen.se/artiklar/2018/06/historik-om-utvecklingen-av-hbtq-personers-rattigheter-i-sverige/> (Hämtad 20-10-26).

Arpi, Ivar (2020) Ivar Arpi: Könshytten kan förstöra liv. *Svenska Dagbladet*. 12 februari. <https://www.svd.se/konsbytena-kan-forstora-ungas-liv> (Hämtad 20-10-12).

Bacchi, Carol (2009) *Analysing Policy: What's the Problem Represented to Be?* 1. uppl. French's Forest NSW: Pearson Education Australia.

Baptista, Maria Manuel Rocha & Rita Himmel, Ilse Pinto de Loureiro (2016) 'For Fun': (De) Humanizing Gisberta—The Violence of Binary Gender Social Representation. *Sexuality & Culture*. 20:639–656.

Barker-Plummer, Bernadette (2013) Fixing Gwen. *Feminist Media Studies*. 13:(4): 710-724. <https://doi.org/10.1080/14680777.2012.679289>

Bergström, Göran & Ekström, Linda (2018) Tre diskursanalytiska inriktningar. I: Boréus, Kristina & Bergström, Göran (red.). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 4 uppl. Lund: Studentlitteratur.

Bertilsson Rosqvist, Hanna; Nordlund, Lisa; Kaiser, Niclas (2014) Developing an authentic sex: deconstructing developmental-psychological discourses of transgenderism in a clinical setting. *Feminism and psychology*. 24(1): 20-36. <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1177/0959353513510653>

Brandelli Costa, Angelo (2019) Formal comment on: "Parent reports of adolescents and young adults perceived to show signs of a rapid onset of gender dysphoria". *PLoS ONE*. 14(3): Article e0212578. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0212578>

Bremer, Signe (2017) *Kroppslinjer: Kön, transsexualism och kropp i berättelser om könskorrigering*. Göteborg och Stockholm: Makadam Förlag.

Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3. uppl. Stockholm: Liber.

Butler, Judith (2004) *Undoing Gender*. New York: Routledge.

Börjesson, Mats (2003) *Diskurser och konstruktioner: en sorts metodbok*. Lund: Studentlitteratur.

Börjesson, Mats & Palmblad, Eva (2007) Introduktion. I Börjesson, Mats & Palmblad, Eva (red.). *Diskursanalys i praktiken*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Dagens Nyheter (2020) 300 litteraturprofiler: "Transpersoners rättigheter är mänskliga rättigheter". *Dagens Nyheter*. 26 oktober. <https://www.dn.se/kultur/300-litteraturprofiler-transpersoners-rattigheter-ar-manskliga-rattigheter/> (Hämtad 20-10-27).

Ehinger Berling et. al (2019) "Även vuxna har rätt till säker vård vid könsdysfori". *Svenska Dagbladet*. 12 november. <https://www.svd.se/aven-vuxna-har-ratt-till-saker-var-d-vid-konstdysfori> (Hämtad 20-10-13).

Ekman, Kajsa (2018) "Könet i knoppen". *Aftonbladet*. 17 januari. <https://www.aftonbladet.se/kultur/a/wE8VAP/konet-i-knoppen> (Hämtad 20-10-01)

Engelwinge, Maria (2020) "När fakta blir transfobi". *Gardet*. 22 september. <https://www.gardets.nu/lsvrt/siliy3zhijx8x3de9cmhg889xb9c73> (Hämtad 20-10-13).

Frisén, Rydelius & Söder (2017) "Kraftig ökning av könsdysfori bland barn och unga". *Läkartidningen*. 23 februari. <https://lakartidningen.se/klinik-och-vetenskap-1/artiklar->

[1/klinisk-oversikt/2017/02/kraftig-okning-av-konsdysfori-bland-barn-och-unga/](https://www.gardets.nu/1/klinisk-oversikt/2017/02/kraftig-okning-av-konsdysfori-bland-barn-och-unga/) (Hämtad 20-11-11).

Gardet (2020a) ”Om vi ignorerar kön, ignorerar vi ojämlikhet”. *Gardet*. 2 oktober. <https://www.gardets.nu/lsvrt/v5yop67jd8tx8yv6tnrge6ju9e5xa8> (Hämtad 20-10-12).

Gardet (2020b) “Om oss”. *Gardet*. <https://www.gardets.nu/om-gardet-1> (Hämtad 2020-10-27).

Gillberg et. al. (2019) “Könsbytena på barn är ett stort experiment”. *Svenska Dagbladet*. 13 mars. <https://www.svd.se/konsbytena-pa-barn-ar-ett-stort-experiment?fbclid=IwAR1G7ubl2qtu4TJes8rkwJ-PJ0jQVRZKKhw0to7wylzjtR23033e-thDA> (Hämtad 20-10-01).

Hansson, Maria (2020) Låt unga transpersoner få rätt till behandling. *Aftonbladet*. 19 augusti. <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/Vbyq71/lat-unga-transpersoner-fa-ratt-till-behandling> (Hämtad 10-10-15).

Landén, Mikael (2019) “Ökningen av köns-dysfori hos unga tarvar eftertanke”. *Läkartidningen*. 11 oktober. <https://lakartidningen.se/klinik-och-vetenskap-1/kommentar/2019/10/okningen-av-konsdysfori-hos-unga-tarvar-eftertanke/> (Hämtad 20-10-15).

Littman, Lisa (2018) Parent reports of adolescents and young adults perceived to show signs of a rapid onset of gender dysphoria. *PLoS ONE*. 13(8): Article e0202330. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0202330>

Longeretta, Emily (2020) Sarah Paulson and More Celebs Respond to J.K. Rowling’s Anti-Trans Tweets. *Us Magazine*. 29 September. <https://www.usmagazine.com/celebrity-news/pictures/j-k-rowlings-anti-trans-tweets-celebrities-react/> (Hämtad 20-10-27).

Loseke, Donileen R (2003) *Thinking about Social Problems*. 2. uppl. New Jersey: Transaction Publishers.

Mattsson, Tina (2015) *Intersektionalitet i socialt arbete*. 2 uppl. Malmö: Gleerups.

Noaksson, Ella & Rapp, Hedvig (2018) Kön - en kamp på liv och död. *Aftonbladet*. 22 januari. <https://www.aftonbladet.se/kultur/a/Xw6pPn/kon--en-kamp-pa-liv-och-dod> (Hämtad 20-11-02).

Nordenfors, Monica (2010) *Delaktighet - på barns villkor?* 1 uppl. Göteborg: Monica Nordenfors & Tryggare och Mänskligare Göteborg.

Paltridge, Brian (2012) *Discourse analysis*. London: Bloomsbury Academic.

Restar, Arjee Javellana (2019) Methodological Critique of Littman's (2018) Parental-Respondents Accounts of "Rapid-Onset Gender Dysphoria". *Archives of Sexual Behavior* 49:61–66. <https://doi.org/10.1007/s10508-019-1453-2>

RFSL (2019) *Kort om RFSL*. <https://www.rfsl.se/om-oss/kort-om-rfsl/> (Hämtad 2020-11-17).

Román, Sven (2019) "Stoppa omedelbart all behandling av könsdysfori för barn och unga vuxna". *Dagens Medicin*. 8 oktober. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/10/08/stoppa-omedelbart-all-behandling-av-konsdysfori-for-barn-och-unga-vuxna/> (Hämtad 20-10-10).

Rowling, J.K. [@jk_rowling] (2020a) *If sex isn't real, there's no same-sex attraction. If sex isn't real, the lived reality of women globally is erased. I know and love trans people, but erasing the concept of sex removes the ability of many to meaningfully discuss their lives. It isn't hate to speak the truth* [Twitter]. 7 juni. https://twitter.com/jk_rowling/status/1269389298664701952 (Hämtad 20-10-27).

Rowling, J.K. [@jk_rowling] (2020b) *'People who menstruate.'* I'm sure there used to be a word for those people. Someone help me out. Wumben? Wimpund? Woomud? [Twitter]. 6 juni. https://twitter.com/jk_rowling/status/1269382518362509313 (Hämtad 20-10-27).

Råghall, Karin (2018) Normalitet kan leda till utrensning. *Feministiskt perspektiv*. 21 januari. <https://feministisktperspektiv.se/2018/01/21/normalitet-kan-leda-till-utrensning/> (Hämtad 20-10-29)

Slothouber, Van (2020) (De)trans visibility: moral panic in mainstream media reports on de/retransition. *European Journal of English Studies*. 24(1): 89-99.
<https://doi.org/10.1080/13825577.2020.1730052>

Socialstyrelsen (2020) *Till dig med Könsdysfori*. Stockholm: Socialstyrelsen.
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-1-6579.pdf> (Hämtad 2020-10-16).

Stahre, Ulrika (2020) Transfobin är en fantasi om en hotande penis. *Aftonbladet*. 24 september. <https://www.aftonbladet.se/kultur/a/eK1B9K/transfobin-ar-en-fantasi-om-en-hotande-penis> (Hämtad 20-11-06).

Svenska Dagbladet (2020) Kultureliten försvarar JK Rowling. *Svenska Dagbladet*. 28 september. <https://www.svd.se/kultureliten-forsvarar-jk-rowling> (Hämtad 20-10-27).

Transammans (2020a) *Om Transammans*. <https://www.transammans.se/om-oss/transammans> (Hämtad 2020-11-19).

Transammans (2020b) *Vad är trans?* <https://www.transammans.se/om-trans/vad-%C3%A4r-trans> (Hämtad 2020-11-18).

Transformering (2020a) *Könsbekräftande vård och behandling*. <https://transformering.se/vad-ar-trans/konsbekraftandevard> (Hämtad 2020-11-02).

Transformering (2020b) *Ordlista*. <http://transformering.se/vad-ar-trans/ordlista> (Hämtad 2020-11-18).

Van Dijk, Teun (1993) Principles of Critical Discourse Analysis. *Discourse & Society*. 4(2): 249-283.

Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*.

Vikinge, Trine (2020) Oansvarigt att ge testosteron till flickor. *Svenska Dagbladet*. 15 augusti.

<https://www.svd.se/oansvarigt-att-ge-testosteron-till-flickor> (Hämtad 20-10-05).

Wreder, Malin (2007) Ovanliga analyser av vanliga material. I: Börjesson, Mats & Palmblad, Eva (Red.). *Diskursanalys i praktiken*. Malmö: Liber.

Åkerlund, Mathilda (2019) Representations of Trans People in Swedish Newspapers. *Journalism Studies*. 20(9): 1319-1338. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2018.1513816>